

ΕΦΗΜΕΡΙΣ ΤΩΝ ΚΥΡΙΩΝ

ΕΚΔΙΔΕΤΑΙ ΔΙΣ ΤΟΥ ΜΗΝΟΣ

ΔΙΕΥΘΥΝΤΡΙΑ · ΚΑΛΛΙΡΡΟΗ ΠΑΡΡΕΝ

ΠΕΡΙΟΔΟΣ Β' ΕΤΟΣ 26^ο—ΑΘΗΝΑΙ 15 9/ΒΡΙΟΥ—15 Δ/ΒΡΙΟΥ 1912 | ΑΡΙΘΜΟΣ 1028

Ο ΦΟΡΟΣ ΤΟΥ ΜΙΝΩΟΣ

Υπήρξεν εποχή, κατὰ τὴν ὁποίαν ἡ Ἑλλάς ἐπλήρωνεν εἰς τὴν Κρήτην ἕνα φόρον νεότητος καὶ αἵματος διὰ τὸν Μινώταυρον τῆς νήσου. Οἱ νέοι ἔφευγαν καὶ τὸ πλοῖον ἀπλωνε τὰ μαῦρά του πανιὰ μέσα εἰς τὰ κυκνᾶ βάθη τῶν θαλασσῶν διὰ τὸν ἀδικὸν θανατικὸν φόρον. Τί περικλείει ἡ παράδοσις αὐτὴ μέσα εἰς τὸν λαβυρινθώδη μῦθον τοῦ Μινωτάουρου δὲν εἶνε ἐντελῶς ἐξηκριβωμένον. Ἐκεῖνο τὸ ὅποιον εἶναι σήμερον βέβαιον καὶ τὸ ὅποιον κανεὶς δὲν θὰ ἀμφισβητήσῃ, εἶναι ἡ μετὰ τόκους καὶ ἐπιτόκια ἀπόδοσις τοῦ αἵματος καὶ τῆς νεότητος εἰς τὴν Ἑλλάδα ἀπὸ τὴν χώραν τὴν δοξασμένην τοῦ Μίνωος.

Καὶ ἡ ἀπόδοσις αὐτὴ δὲν γίνεται διότι εἶναι ὑποχρεωτική, ἀλλ' οὔτε διότι τὴν ἐπιβάλλει καμμία συνθήκη. Οἱ Κρητικοὶ ἔχουν μετὰ τὴν Ἑλλάδα, αὐτὴ θρέμμα των ἢ ἐκεῖνοι θρέμμα τῆς ἀδιάφορον, μίαν μεγάλην συμφωνίαν, ἕνα μεγάλο καὶ ἀρρηκτὸν ψυχικὸν δεσμόν, εἰς τὸν ὅποιον ὑπικουοῦν περισσότερο ἀπὸ κάθε ὑποχρέωσιν. Εἶναι ὁ νόμος τῆς ἀλληλεγγύης μάνας πρὸς τὰ παιδιὰ ἢ παιδιῶν πρὸς τὴν μητέρα.

Ὁ νόμος αὐτός εἶναι τὸ λάβρον, ὑπὸ τὸ ὅποιον εἰς κάθε περίστασιν ἐθνικὴν ἢ Κρήτην

διατάσσει ἕλθῃ τὴν ὠρίαν τῆς νεότητος καὶ θυσιάσῃ τὴν ζωὴν τῆς καὶ νὰ χύνη τὸ αἷμα τῆς διὰ τὴν κοινὴν μητέρα.

Τὰ βουνὰ τῆς Μακεδονίας, καθ' ἕλον τὸν ἀγῶνα τῆς Ἐθνικῆς μας ἀμύνης, ἔγειναν τάφοι ἀγνωστοὶ τῆς μεγάλης αὐτῆς ἐκατόμβης παλληκαριῶν τῆς Κρήτης. Δὲν ὑπάρχει ἴσως βράχος, ὁ ὅποιος νὰ μὴ ἐχρωματίσθῃ μετὰ αἷμα Κρητῶν, ὁ ὅποιος νὰ μὴ εἶναι κενοτάφιον τῆς δόξης καὶ τῆς ἀνδρείας των.

Τώρα, μετὰ τὸ ἄκουσμα τοῦ πολέμου, ἡ Κρήτη ἐπεστρατεύθη ἀπὸ τοῦ ἐνὸς ἕως τὸ ἄλλο ἄκρον. Ὁχι ἐπισήμως, ὄχι δυνάμει τῆς ἐνώσεώς της μετὰ τὴν Ἑλλάδα, διότι αὐτὸ τὸ ἀπηγόρευσαν οἱ προστάτιδες Δυνάμεις. Ὁ τακτικὸς στρατός της δὲν ἠδυνήθη νὰ προσέλθῃ, διότι αὐτὸ θὰ ἐθεωρεῖτο παραβίασις τῶν διεθνῶν δικαιομάτων, τὰ ὁποῖα τυπικῶς ἐκανόνιζαν ἕως προχθὲς ἀκόμη τὴν τύχην τῆς νήσου. Ἀλλὰ μήπως ἡ Κρήτη ἔχει στρατὸν μόνον ἐπίσημον; Μήπως κάθε παιδί πού γεννᾶται δὲν ἀντιπροσωπεύει καὶ ἕνα τουφέκι, δὲν εἶνε καὶ ἕνας ἀριθμὸς περὶπλῶν εἰς τὸ μεγάλο αὐτὸ στρατόπεδον, τὸ ὅποιον ἐπὶ αἰῶνας τώρα εὑρίσκειται εἰς διαρκῆ κατὰστασιν πολέμου; Μήπως δὲν εἶνε γυναῖκα τῆς Κρήτης ἐκεῖνη πού εἶπεν, ὅτι ἐγέννησε πολλὰ παιδιὰ, διότι ἡ Πατρίς ἔχει ἀνάγκην ἀπὸ πολλὰ ὄπλα; Καὶ μήπως δὲν ἠμπορεῖ νὰ λεχθῇ διὰ τὰς γυναῖκας τῆς Κρήτης ὅτι εἶναι αἱ πολυτοκώτεροι καὶ αἱ

πλέον εὐτοκοὶ γυναῖκες τοῦ κόσμου, ἀφοῦ μὲ τὸ αἰώνιον αἰματοκύλισμα τῆς νήσου διατηροῦν ἀκμαῖον, ἀνθηρότατον καὶ ὠριότατον τὸν πληθυσμὸν τῆς νήσου ;

Ὅλον αὐτὸν τὸν κεντρὸν τῆς ἐπιστρατεύσεως, ἔπου οἱ δρόμοι τῶν Ἀθηναίων καὶ τὰ στρατολογικὰ γραφεῖα βρῖθουν κόσμου, ποῖος φαίνεται ὅτι ἐπιστρατεύεται ; Ἡ Ἑλλάς ὀλόκληρος καὶ ἡ Κρήτη, ἢ ἡ Κρήτη ὀλόκληρος καὶ ἡ Ἑλλάς. Ἀπὸ τὰ νέκ καὶ ἀμούστακα παιδιὰ τῶν δέκα ἑπτὰ καὶ δέκα ὀκτὼ χρόνων ἕως τοὺς ἀκρίμους καὶ ἠλιοκαμένους ἀνδρας τῶν πενήντα ἑτῶν, μὲ τὸ ὠραῖον καὶ γραφικὸν ἔνδυμα ποῦ μυρίζει παλληκαρισμὸν καὶ ποῦ φάνεται ὡς νὰ κολλᾷ πτερὰ εἰς τὰ λεβέντικα κορμιά, ποῖοι ἄλλοι ἦλθον τόσο πολλοί, ποῖοι ἄλλοι εἶχαν τοιοῦτου εἴδους ἔλων τῶν ἡλικιῶν ἐπιστρατεύσειν, ὅπως οἱ Κρητικοί ;

Διὰ τὴν Κρήτην ὄριον ἡλικίας τοῦ πολέμου δὲν ὑπάρχει. Ἀπὸ τὰ μωρὰ εἰς τῆς κούνιες τῶν ἕως τοὺς γέροντας εἰς τὸ κρεβάτι τοῦ θανάτου τῶν ἕνα ὑπάρχει ὄνειρον, ἕνα ἰδανικόν, ἕνας πόθος, μίξ δόξα : Ἡ δόξα τῶν ὅπλων. Τὸν πόθον, τὸ ἰδανικόν, τὸ ὄνειρον αὐτὸ τὸ θηλάζουν μὲ τὸ μητρικὸν γάλα, τὸ ἀναπνεύουν μὲ τὸν αἰματομυρισμένον ἀέρα, τὸ ποτίζουνται ἀπὸ τὴν αἰματοβρεγμένην γῆν.

Οἰκογένεια, ἔρας, στράγγη, ὄλα σβύνουν καὶ ὠχρῶν καὶ ἐκμηδενίζονται κάτω ἀπὸ τὸν πόθον καὶ ἀπὸ τὸ ὄνειρον καὶ ἀπὸ τὴν μεγάλην αὐτὴν ἀγάπην. Ἡ ζωὴ τῶν, ἡ ἐμμορφία τῶν, ἡ νεότης τῶν δὲν ἔχουν ἀξίαν καὶ τιμὴν, ἂν δὲν βλαπτισθοῦν εἰς τὴν φωτιὰν τῶν ὅπλων, ἂν δὲν λιβανισθοῦν κάτω ἀπὸ τοὺς ἀτμούς τῆς πυρίτιδος. Ἐλέχθη διὰ τοὺς Κρητικὰς, ὅτι ἔταν δὲν ἔχουν νὰ σκοτώσουν ἐχθροὺς σκοτώνονται μεταξὺ τῶν. Ἄν καὶ ὑπάρχη δόσις υπερβολῆς εἰς τὴν παράδοσιν αὐτὴν, ὅμως δὲν φάνεται καὶ ἐντελῶς ἀβάσιμος. Ἄνθρωποι ποῦ ἐσυνήθισαν νὰ λογαριάζουν τόσο ὀλίγον τὴν ἰδικὴν τῶν ζωὴν, φυσικὸν θὰ ἦτο νὰ λογαριάζουν πολὺ ὀλίγον τὴν ζωὴν τῶν ἄλλων. Καὶ ὅμως δὲν ὑπάρχει ἕως λαὸς πλέον πειθαρχικὸς καὶ πλέον τοῦ καθήκοντος ἀπὸ τὸν Κρητικόν, ὅταν τεθῆ ὑπὸ τὰς διαταγὰς τοῦ νόμου καὶ ὅταν ὀρισθῆ τὸν ἕκον τοῦ τακτικοῦ στρατιώτου.

Ἡ χωροφυλακὴ τῆς Θεσσαλονίκης μαρτυρεῖ πόσον μεγάλη εἶναι ἡ ἀλήθεια αὐτὴ καὶ πόσον ἀνεγνωρισμένη. Ἀρκεῖ ὅτι, διὰ νὰ ἐδραιωθῆ ἡ τάξις εἰς τὸν ποικιλόμορφον πληθυσμὸν τῆς ἀνακτηθείσης Ἑλληνικῆς μεγαλοπόλεως, ὁ Πρωθυπουργὸς τῆς Ἑλλάδος κατέφυγεν ἀμέσως εἰς τὴν χωροφυλακὴν τῆς πατρίδος του. Καὶ ἡ Θεσσαλονικὴ σήμερον ἀποτελεῖ πρότυ-

πον πόλεως, ἡ ὁποία φυλάσσεται ὡς αἰ τελειότερα Ἑυρωπαϊκὰ πόλεις

Ἡ Ἠπειρος τὰ δύσκολα σημεῖα τῶν ὀρεινῶν ἐπιχειρήσεών της ἀνέθηκεν εἰς τοὺς Κρητικὰς. Ὁ Κρητὴς ἀρχηγὸς τοῦ Δυτικοῦ στρατοῦ τῆς Ἑλλάδος γνωρίζει καλὰ τοὺς συμπολίτας του. Ἡξεύρει ὅτι κάθε παλληκαρὶ τῆς ἡρωϊκῆς νήσου ἀντιστοιχεῖ πρὸς τρεῖς ἀπειροπόλεμους στρατιώτας, καὶ μὲ τὸν τρόπον αὐτὸν εἶχε τριπλασιάσει τὸν ὀλιγώτερον σχετικῶς στρατὸν τὸν ὁποῖον διέθετεν ἐκεῖ.

Καὶ ἔπεσαν καὶ πέφτουν οἱ ἡρωϊκοὶ λεβέντηδες, χαρίζοντες μὲ τὴν ζωὴν τῶν τὴν ἐλευθερίαν εἰς δούλους ἀδελφούς καὶ ἀποδίδοντες μὲ τόκον καὶ μὲ ἐπιτόκια τὸ αἶμα, τὸ ὁποῖον ἄλλοτε ὁ φόρος τοῦ Μίνωος εἶχεν ἐπιβάλλει εἰς τὴν Ἑλλάδα.

ΚΑΛΛΙΠΡΟΗ ΠΑΡΡΕΝ

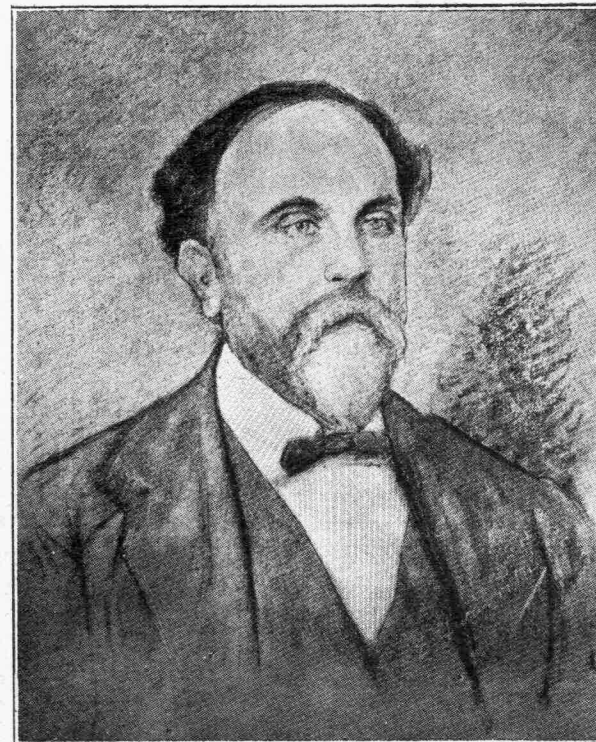
ΕΛΙΑ

Στὴν κουφάλα σου ἐφώλιασε μελίσι,
Γέρικη ἐλιά, ποῦ γέροντας μὲ τὴ λίγη
Πρασινάδα ποῦ ἀκόμα σὲ τυλίγει
Σὰ νάθελε νὰ σὲ νεκροστολίση.

Καὶ τὸ κάθε πουλάκι στὸ μεθύσι
Τῆς ἀγάπης πιπίζοντας ἀνοίγει
Στὸ κλαρὶ σου ἐρωτάρικο κνηγί,
Στὸ κλαρὶ σου ποῦ δὲ θὰ ξαναθήση.

Ὡ πόσο στὴ θανὴ θὰ σὲ γλυκάνουν,
Μὲ τὴ μαγευτικὰ βοή ποῦ κάνουν,
Ὅλοζώντανης νύχτης ὀμορφάδες
Ποῦ σὰ θύμησες μέσα σου πληθαίνουν
Ὡ νὰ μπορούσαν ἔτσι νὰ πεθαίνουν
Καὶ ἄλλες ψυχὲς τῆς ψυχῆς σου ἀδεργάδες

T. Μαβίλης

Ο ΜΑΒΙΛΗΣ

Ο ΠΟΙΗΤΗΣ

Τοῦ Ἀπόλλωνα ὄχ' ἡ χάρις, ἡ δόξα μόνη
σοῦλειπε τοῦ θανάτου, κ' ἕνα βόλι
σ' ἔστειλ' ἤρωα στὸ Ἠλύσιο περιθόλι.

Μαβίλης

Τὸν κλάψην ἀξία ποιητὲς καὶ πεζογράφοι
κι' ὅσην εἶχε χάρις μᾶς θυμίσανε. Καὶ σ' ἐμέ-
να μιὰ φλέβα μέσα μου ἀπὸ ὠραῖα δάκρυα πρω-
τογνωρίστ' ἀνοίξε ὁ θάνατός του. Μὰ τὸ θρήνο
μου τὸν ἀφιέρωσα στὸ βωμὸ μᾶς θεᾶς ποῦ τὰ
μάτια της δὲν εἶναι τάχα ἐκφραστικώτερα κι
ἀπὸ τὸ χρυσὸ στόμα τοῦ Λόγου ; Στὸ βωμὸ
μᾶς ὑπέροχης πονεμένης Σιωπῆς. Πέρα ἐκεῖ
τὸν κλαῖνε ἄρμονικώτερα ὅσοι καλλίτερα τὸν
γνωρίσαν, ὅσοι τὸν ἀγκλήσαν πιὺ βαθιά. Ἐ-
πειτα, δὲν εἶναι ποιητὴς ἀπὸ ἐκείνους ποῦ μπο-
ροῦνε σωστὰ νὰ εἰπωθοῦν ἀμίλητοι ; Καὶ τώρα
πρέπει νὰ μιλήσω ἀσυγκίνητα, σχεδὸν πεζά.

Ὅσοι καλὰ θὰ ξέρουν πῶς ἔζησε καὶ πῶς
ἐζούσε, ἀπὸ τὰ πρῶτα χρόνια ἴσα μὲ τὴν ὦρα
ποῦ ξεψύχησε, στὴ Γερμανία σπουδαστής, πο-
λίτης καὶ στοχαστής μεσ' στὴν Κέρκυρα, δια-
βάτης ἀπὸ τὴν Ἀθήνα, στὴν Κρήτη πολεμι-
στής, ἤρωας ἐκεῖ στὴν Ἠπειρο, θὰ μπορούσαν,

ἂν εἶχανε τὸ χάρισμα, νὰ μᾶς παραστήσουν
καθαρῶτερα τὴν ὄχι ἀπλή ψυχὴ του, νὰ μᾶς
ποῦν εὐγλωττότερα τί λογῆς ἄνθρωπος εἶτανε.
Ἐδῶ θὰ ταίριαζε ὁ λόγος τοῦ μεγάλου Λεο-
νάρδου Νταβίντση : «Τόσο περισσότερο ἀγα-
πᾶς, ὅσο περισσότερο γνωρίζεις τὴν ἀγάπη σου».

Τὸν πρωτογνωρίσα διαβάζοντας ἕνα του μα-
κρόστηλο ἄρθρο στὰ 1884 στὸ «Ρήγα Φεραῖο»
τῆς Κέρκυρας. Ὑπερασπίζονταν τὸν τρανὸ φίλο
του καὶ τὸ σοφὸ δάσκαλό του, τὸν Ἰάκωβο
Πολυᾶ. Οἱ κριτὲς τότε, γιὰ τὰ διδαχτικὰ
βιβλία, κάμανε λόγο στὴν ἐκθεσὴ τους τὴ βαλ-
μένη στὴν «Ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως» γιὰ
τὴν Ὀδύσεια τὴ μεταφρασμένη ἀπὸ τὸν Πο-
λυᾶ. Κάποιος ἀπὸ ἐκείνους ποῦ εἶχαν ὑποβά-
λει βιβλία σφῆνωσε στὸ ἔργο του καὶ κομμάτια
ἀπὸ τὴ μεταφραση τούτη· οἱ κριτὲς τὰ κατα-
κρίναν, προτιμώντας τοὺς στίχους τῶν ἴδιων
κομματιῶν τοὺς μεταφρασμένους ἀπὸ τὸ Βι-
κέλα. Τὸ ἄρθρο τοῦ Μαβίλη, μαζὶ διαμαρτύ-
ρηση καὶ μελέτη, κριτικὴ καὶ πολεμικὴ, πρό-
γραμμα γλωσσικὸ καὶ καλλιτεχνικὸ, μάθημα
ποιητικῆς καὶ στιχογραφικῆς. Συνθεμένο θυμω-
μένα, ὀρμητικὰ, ἀπερίφοραστο. Μὰ ὁ νέος ποι-
ητὴς εἶναι γεμάτος ὄλος ἀπὸ τίς ιδέες τοῦ δασ-

κάλου του για το στίχο και για τη γλώσσα, και παθητικά τις ξαναδίνει. Ο Πολυλάς σχεδίαζε τότε να εκδώσει περιοδικό με τον τίτλο «Η Εθνική γλώσσα», για να υποστηρίξει τα φρονήματά του και να συντρέξει στη μόρφωση της φιλολογικής γλώσσας, καθώς αυτός την έννοοι. Η διατριβή του Μανβίλη αντικαθρεφτίζει τον όρασμο του. Με το θέμα της είναι το μεταχείρισμα της γλώσσας μέσα στην ποίηση μόνο. Αργότερα, ύστερ' από λίγα χρόνια, το γλωσσικό ζήτημα θάρχιση να ξαπλώνεται πέρα και πέρα και σ' άλλα είδη του λόγου. Ο νέος ποιητής στο άρθρο του μέσα ρίχνει στοχασμούς για τη χρησιμοποίηση του γλωσσικού όργανου, δυσκολοπαράδεχτες σήμερα, και που μήτ' εκείνος τους εφάρμοσε στο έργο του. Μά, γενικώτατα, μάς παρουσιάζεται άρματωμένος γερά, με την ποιητική του όπωσδήποτε σχεδιασμένη πριν από την ποίησή του, καθώς συχνά πυκνά συμβαίνει στους δυνατώτερους από τους τεχνίτες του λόγου· γιατί πάντα μέσα σ' ένα ποιητή βρίσκεται κ' ένας κριτικός. Εκεί που μιλεί για τη φράση τη **βραχέα** και **ισχυρή** που **σύντομα** και **σύντονα** παρκαίνει το αίσθημα, σ' να μιλή για το μελλόμενο ζετύλιμα της δικής του τέχνης.

Της τέχνης του το γλυκοχάρμα μάς ξανοίχτηκε κατά το 1891 μέσα στις στήλες του «Αττικού Μουσείου», περιοδικού του καιρού εκείνου. Πώς ρουφήσαμε τους σπαρταριστούς από το έρωτικό μεθύσι στίχους του «Ειδύλλιου», πώς ξαναψυθιρίσαμε τις λαμπρόηχες δροσεροστάλαχτες στροφές του «Λουτρού», εμπνευσμένες από ένα πλατωνικό ήδονισμό, στίχους σαπφικού ώραιολάτρη, χτυπημένου από τον Πετράρχη! Οί στίχοι του είχαν υπογραφή **Γραικός**. Όσο δυναμώνει ή ποιητική του συνείδηση, τόσο μεγαλώνει και ή αποστροφή προς τη δημοσιότητα· τόσο ζητά να κρύβη το όνομά του. Ο Μανβίλης δέ θα ξαναφανερωθεί μονάχ' από καιρό σε καιρό τότε ο **Γραικός**, τότε ο **Κερκυραίος**, ύστερα για πάντα ο σχεδόν άγνωστος Μ. Στέλοντας κάπου ένα του τραγούδι αυτοχαρκτηρίζεται «άπλως ντιλετάντες». Μετριοφροσύνη μάς λέν· εγώ στοχάζομαι: μεγαλοφροσύνη. Ίσως ή στενή κοινωνική ατμόσφαιρα τριγύρω του δεν ήταν ίκανή να του αλαφρώσει το περήφανο δείλιμα. Μά στοχάζομαι πως δεν μπορούσαν έτσι να κρύβεται, έτσι μυγιάγγιχτος να είναι, παρά ένας άνθρωπος ποτισμένος βαθύτακ' από την ύψηλήν ιδέα της τέχνης. Μέσα του αντκμώνει τα πιο παλληκαρίσια κινήματα της ψυχής με τις πιο φιλολογημένες έγνοιες μάς θηλυκής ευκι-

θησίας. Άμέσως από τους στίχους τους βλαμένους μέσα στο «Αττικό Μουσείο», όσο κι αν είχαν οι στίχοι δοκιμές ακόμα, μάς δίνεται ο Μανβίλης με τα δυο κυριώτατα γνωρίσματά του: ο άριστοτέχνης του σονέτου, ο πατριδολάτρης ποιητής. Μέσα στην πρώτη και στερνή σε χυτούς δεκαπεντασύλλαβους ώδή του «Είς την Πατρίδα», ξεχειλίζει ή «ένθεη μανία» που του κυρίεψε τη ζωή. Κανείς ξαναδιαβάζοντας το νεανικό τουτο «΄σμα άσματων» άθελα θυμάται το λόγο που σημείωσε τις προάλλες ο άθρογράφος της «Άκροπόλεως»: «Ο Μανβίλης δεν μπορούσε άλλοιως να πεθάνη».

Για κάμποσο καιρό μου έκανε την τιμή να μου στέλνη χειρόγραφα «για το συρτάρι» μου, καθώς σημείωνε, τα χρυσά δακτυλίδια, τα σονέτα του. Τα περισσότερα απ' αυτά φανήκανε στην «Τέχνη», άλλα ύστερ' από καιρό στα περιοδικά της Άλεξάνδρειας. Είχε καταργήσει τις στροφές και ήθελε να δημοσιεύονται χυμα τα δεκατετράστιχά του με κάποιες άλλες λεπτεπίλεπτες φροντίδες για το βάλσιμο των στίχων, «κατά το παλαιό ιταλικό σύστημα», καθώς μου έγραφε. Στο σονέτο, σπουδαιότατο είδος της νεώτερης ποιητικής τέχνης, δοκιμάζουν από τον καιρό των τροβαδούρων της Προβηγγίας, έσα με τα σήμερα, πάντα και αδιάκοπα δοκιμάζουνε τη δύναμη και τη χάρη του παντός χρόνου και τόπου ποιητές, και οι πιο μεγάλοι κανόνες με σπανιώτατες εξαίρεσεις. Δυσκολώτατο είδος που του μέτριου ποιητή σκληρά ξεσκεπάσει τη μετριότητα, μά που τον άξιο ποιητή τον ξεχωρίζει τροπαιοφόρο. Μάλιστα ή αντίθεση του πλατιού περιεχόμενου με τα στενά σύνορα του σονέτου, τί γυμναστική για τον τεχνίτη, και τί κάλλος για την ποίηση, που δεν είναι, κυριώτατα, τίποτ' άλλο, παρά συμπύκνωση και συντομία! Και πώς δείχνει μονόμερη και αποκλειστική την ιδέα εκείνων που φαντάζονται το στίχο του ποιητή σαν τρισελεύθερο κάτι και ασυθούρωτο, άφου και του πουλιού το πέταμα ύπακούει σε νόμους σε μαθηματικά λογαριθμισμένους. Η ποίηση του Μανβίλη, θρίαμβος της αρχής που, καθώς στη γλώσσα, έτσι και στο μέτρο, δέ θεωρεί άταξίρικτα το δαίμονα της ποιητικής πνοής με τον άγγελο της ύπακοής και της πειθαρχίας, την καρδιά με την έπιμονή. Η ποίηση του Μανβίλη δεν είναι ο «μέγας ρόος» του «Άσσυρίου ποταμού», για να θυμηθούμε τον άρχαίο ποιητή· είναι ή «καθαρή και άχράκτος πίδακτος εξ έρής όλίγη λιβάς, άκρον άωτον».

Μά μέσα στη λιγοστή **λιβάδα** τούτη αντιφγγίζει ο ούρανός. Το φίλτρο προς τη μητέρα, το μεθύσι από την γυναίκα, άπάνω απ' όλα ή λατρεία προς την πατρίδα, ή λατρεία του θανάτου, του μεγάλου **άγαθού**, οι αιώνιες πηγές του λυρισμού είναι και των μικροκάμωτων τραγουδιών του βρυσούλες. Ο ποιητής, με όλο το καθρέφτισμα στο στίχο του της ελληνικής γλώσσας, με όλο του τον πόθο της ένέργειας, αισθάνεται το δάγκωμα της φιλοσοφικής απαισιοδοξίας: «Ο κόσμος είναι πλανερό μαγνάδι — στολισμένο με ρόδα και με βέργια...»

Σ' όλο τ' άπειρο μ' άγρια βασιλεύει
Μέδουσας κεφαλή άπόσπλη Μοίρα.
Στης πίκρας τη πεντάμυρη πλημμύρα
Μόν' ή Όμορφιά για λίγο αντιπαλαίβει.

Και μέσα στον πανηγυρικό λυρισμό του σονέτου, που κλεί μέσα του διπλωμένα, έτοιμα για πέταμα στα τετράπλατα, τα φτερούγια της ώδης, κάποιου στίχοι μοσκοβολισμένοι από την πιο άπαλή, την πιο έσώψυχη, την πιο σιγαλόφωνη συντριβή.

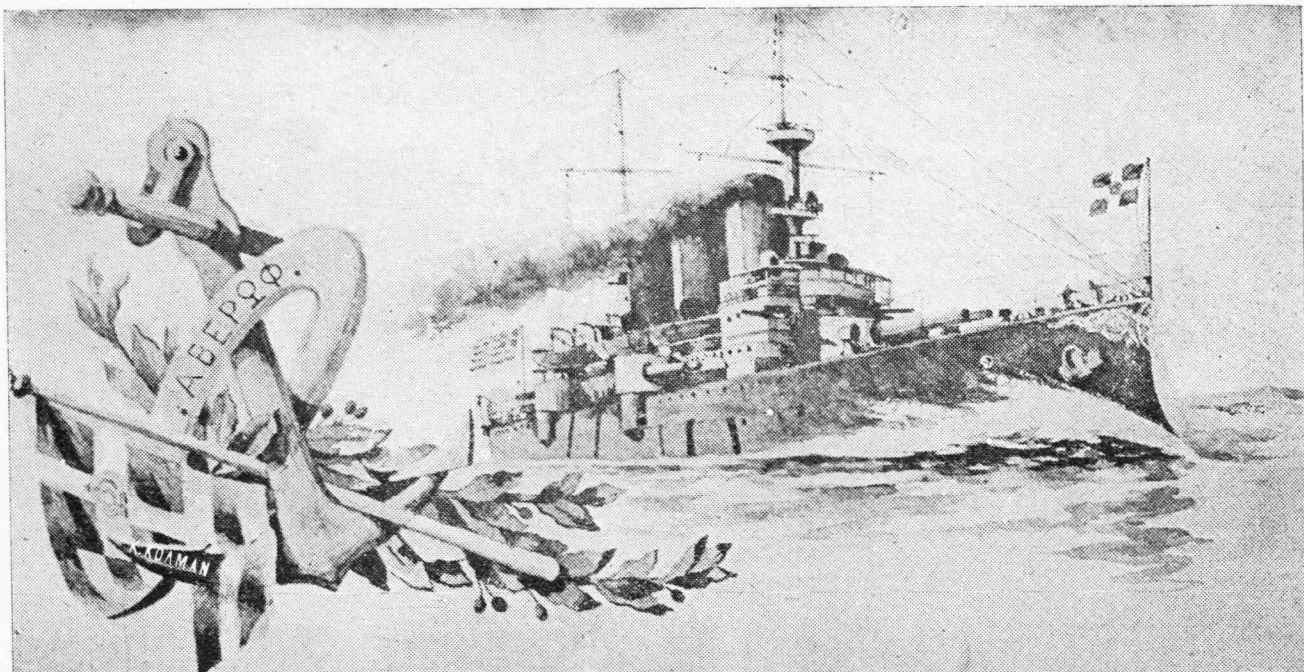
«Χρυσομάνα... και σέναν' αλαφιάζεται το πρσο—άρωστο ανάβλεμμα σου σ' να έρώτα—θα χαρούμε άλλην άνοιξη σαν πρωτα;» Η το άριστούργημα της «Λήθης». Ποιηματάκι καταπληχτικό για την πρωτοτυπία στη σύλληψη, το βάθος στο αίσθημα, την τελειότητα στην έχτέλεση. Ίδέα όνειρου και ρίμα καλαμπουριού (σαν όλα του σχεδόν). Κάτι άπολλώνια εμπνευσμένο, μά και ύπομονετικά δουλεμένο όσο δεν παίρνει άλλο, κάτι που πολύ θα στενοχωρήσει εκείνους που δεν μπορούν να συνταιριάσουν την ποιητικήν ειλικρίνεια παρά με κάποιον δύση τεχνικής άφροντισίας· δόγμα, κατά την γνώμη μου, κάπως άψυχολόγητο. Άπεναντίς, ή ειλικρίνεια θα κάνη τον τεχνίτη να φροντίζη και για τα έλάχιστα του από τα βάθη της καρδιάς του γεννημένου έργου του· ή, καλλίτερα, για τον τεχνίτη δεν ύπάρχουν έγνοιες μεγάλες και μικρές· όσο καθαρότερη ή συνείδησή του, τόσο δυσκολώτερ' αναπνύεται εύχαριστημένος· τόσο ύπομονετικώτερα δουλεύει την ιδέα του. Είναι και ζήτημα ήθικης ακόμα για κείνον, όχι όμορφιας μονάχα, ή τέχνη του. Ο χαρκτηρής του Μανβίλη, ό λια και βχθιά ξεχωρισμένος, δείχνεται και στη γλώσσα του στίχου του. Γλώσσα τεχνικά πλεγμένη, μά πάντ' άποφασιστικά και στέρα άκουμπισμένη στη λαϊκή γλώσσα· δεν άποφεύγει κανένα λαϊκισμό από τους πιο άκρατους, όταν ή ανάγκη το

καλή, δέ φοβάται καμιά λέξη και καμιά φράση απ' όσες βαφτίζονται **μαλλιαρισμοί**. Γλώσσα πανελλήνια με κάτι σαν πλούμισμα ντοπιολαϊκής κορφιάτικης· γλώσσα με χαρκτηρής.

Γιατί ο Μανβίλης είναι **δημοτικιστικής**. Και το σπουδαιότατο τουτο ψυχολογικό του γνώρισμα, άχώριστο από την ήρωική του όρμη, δεν ξέρω γιατί το λησμονήσαν, μέσα σε όλο τους το θαυμασμό προς τη μνήμη του, οι νεκρολόγοι του. Ίσως για να μην πειράξουν πρόσωπα, και για να μην ταραξουν πράγματα που θα τους ζαλίζουν. Μά ο Μανβίλης άρχισε στο «Ρήγα Φερικό» της Κέρκυρας μ' ένα βροντερό μανφέστο κατά του δασκαλισμού, και τέλειωσε, στο στάδιο του λόγου, άθλητής, με τη δημηγορία του στη Βουλή, κατά τις άξέχστες συνεδρίες για το γλωσσικό ζήτημα. Όσα τις ήμέρες εκείνες άκουστήκανε από στόματ' άσύδοτων βουλευτών, μά τυφλών και άσυνείδητων πολέμιων της ιδέας, ντροπιάζουσε κατάβχθη την κοινοβουλευτική μας ιστορία. Μέσα στη λύσσα των άστόχαστα φανατισμένων, μαζί με λιγοστους άξιότιμους βουλευτές, που έίτανε σαν εξαίρεση του κανόνα, ο λόγος του Μανβίλη σ' έφερε να φωνάξη: «Νά! ένας άνθρωπος!» Η ταπεινή μου γνώμη είναι πως μήτε οι λιγοστοί κλοπροαίρετοι, μήτε ο κλοσυνείδητος εύγενικώτατος ποιητής χτυπήσανε, καθώς θα έπρεπε, **στα ψαχνά** με τα βόλια τους. Για τοτουτο, με όλο μου το θαυμασμό προς το βουλευτή Μανβίλη και με όλη τη συγκίνηση που μου προξενεί ή φωτεινή του παράσταση στις στιγμές εκείνες τις μαυρες, βάζω άπάνω από το βουλευτικό του λόγο και θεωρώ για πιο άξιο «σύμβολο πίστewς» ενός δημοτικιστή, σαν το Μανβίλη, το σονέτο που έστειλε κατά το 1898 στο «Άστυ», για ναπαντήση στην έρώτηση του φύλλου «Πώς είναι ο πρώτος των ζώντων ποιητών». Ο Έλληνας ποιητής τον ελληνικό λαό στεφώννει, ο Κερκυραίος δίνει στο Μακρορά τα πρωτεία, και πολύ σωστά, καθώς ύμνει τον Κογεβίνα και Πολυλά, καθώς θαυμάζει τον Καλοσγούρο και τον άξιο του εις όλα όμοτεχνο, τον Κωνσταντίνο Θεοτόκη, ο μεγάλόκαρδος, άξιος για να ξαναπή το στίχο του ξένου άιδού: admirer c' est grandir. Μά το σονέτο του Μανβίλη, με το πολύτιμο στεφάνι που προσφέρνει, άξίζει, πιο ξεχωριστά, το σάιττεμα που τινάζει κατά του δασκαλισμού, με χέρι άτρόμαχτο, ήχηρότατα:

Του Έλληνικού λαού μονάχου πρέπει
Βασιλικό του τραγουδιού στεφάνι·

Ο "ΑΒΕΡΩΦ"

και κοινόν αίσθημα τῆς ἀλληλεγγύης και τῆς αὐταπαρνήσεως.

Διότι αὐτοὶ εἶναι οἱ ἱεροὶ δεσμοὶ τῶν τραυματιῶν πρὸς τὰς κυρίας ποῦ τοὺς παρέχουν νοσηλείαν και περιθάλψιν : ἡ ἀλληλεγγύη και ἡ αὐταπαρνήσις, τὰ στοιχεῖα αὐτῆς ἀγάπης πρὸς τὴν πατρίδα, ὑπὲρ τῆς ὁποίας ἄλλοι μὲν συνεισφέρουν τὸ αἶμά των και ἄλλοι τὴν ἀγάπην των και τὴν ἠθικὴν και ὑλικὴν συνδρομὴν των.

Ὁ ἐνθουσιασμὸς τῆς κυρίας Πανᾶ διὰ τὸν Ἕλληνα στρατιώτην εἶνε μεγάλος. Ἄπλοῖ και ἀγνοὶ ὡς μικρὰ παιδιὰ, χωρὶς ἀπαιτήσεις, χωρὶς παράπονα διὰ τοὺς πόνους των, πειθαρχικώτατοι, ὑπερτεροῦν, κατὰ τὴν γνώμην τῆς, τοὺς στρατιώτας ὅλου τοῦ κόσμου. Ἐνας νεαρὸς βοσκὸς, βρειὰ πληγωμένος, ἔχει τὴν φλογέρα του εἰς τὸ λευκὸν τραπεζάκι του και τραγουδεῖ ποιμενικὰ τραγούδια, ὅταν οἱ πόνοι του ἡσυχάζουν. Ὑπόσχεται δὲ ὅτι θὰ χαρίσῃ τὸ ἀγαπημένον του ὄργανον εἰς τὸν λογιᾶν νοσοκόμον, ὁ ὁποῖος τὸν περιποιεῖται. Εἶναι ὁ ποιητικώτερος ἀπὸ ὅλους τοὺς ἀρρώστους και ὁ ἀγαπημένος τῆς κ. Πανᾶ και ὅλων τῶν ἀδελφῶν. Διότι ἡ κυρία Πανᾶ ἔχει εἰς τὴν ἀκολουθίαν τῆς και δύο ἐκλεκτὰς Ἑλληνίδας, ποῦ ζοῦν μὲν εἰς τὸ Παρίσι, ἀλλὰ ποῦ ἔμειναν πι-

σταὶ και ἀφωσιωμένοι εἰς τὴν Ἑλλάδα τὴν δεσποινίδα Κεσίσογλου και τὴν δεσποινίδα Ἀργυροπούλου, ἀνεψιᾶν τῆς κ. Ναταλίας Σούτσου.

Ἔργάζονται δὲ και αἱ δύο, ὅπως και αἱ ξέναι συνάδελφοί των, μὲ τὸν ἴδιον ὥραϊον ἐνθουσιασμὸν ἀπὸ τὸ πρωτὸ ἕως τὸ βράδυ, ἀκατάβλητοι και ἀκαταπόνητοι, ὅλαι στοργὴ και ἀφοσίωσις πρὸς τοὺς πάσχοντας.

Τὴν γενικὴν οἰκονομικὴν ἐπίβλεψιν, καθὼς και τὰς ἱματιοθήκας, ἔχει ἡ κυρία Σκληροῦ, ἡ ὁποία ἐργάζεται μεθ' ἑαυτῆς ζῆλον και αὐταπαρνήσιν, καθὼς και ἡ κυρία Μαρζάκη, ἀδελφὴ τοῦ κ. Λιβαθυνοπούλου, χειρουργοῦ τοῦ Νοσοκομείου.

Ἡ δρᾶσις τῆς κ. Πανᾶ εἰς Γαλλίαν.

Φυσικὸν ἦτο ἡ κ. Πανᾶ, τῆς ὁποίας ὁ σύζυγος τοιαύτην κατέλαθεν ὑπέροχον θέσιν εἰς τὸν ἐπιστημονικὸν κόσμον τῶν Παρισίων, νὰ ἐσυνέχιζε χάριν τοῦ ὀνόματος και τῆς μνήμης ἐκείνου τὴν ἐκ παραλλήλου δρᾶσιν τῆς εἰς τὸν νοσηλευτικὸν κλάδον, ὁ ὁποῖος ἐκεῖ ἀντιπροσωπεύεται ἰδίως παρὰ τῆς ἐνώσεως τῶν Γυνηκῶν τῆς Γαλλίας.

Ὅχι μόνον λοιπὸν εἰς τὸν κυρίως Ἐρυθροῦν Σταυρὸν τῆς Γαλλίας ἀνήκει και ὡς ἀρχηγὸς

Ἡ κ. ΜΑΡΙΑ ΠΑΝᾶ

θούμενος ἔφθασεν εἰς τὸ νοσοκομεῖον, ἐντὸς τοῦ περιβόλου τῆς Μονῆς τοῦ Σωτήρος, ὅπου μετεφέρετο τὴν ἰδίαν στιγμὴν τραυματίας ὁ ἀρχηγὸς τῶν Ἑλλήνων ἐρυθροχιτώνων, ὁ γόνος τῶν κομήτων Ρώμα, ὁ συνεχιστὴς τῶν παρὰ δόσεων τοῦ Κωνδινίου Ρώμα. Ἐκεῖ τὸν ἐξήπλωσαν οἱ ἰατροὶ ἐπὶ φορείου.

—Καθχρίσατέ μου τὸν λάφυγγα, διότι πνίγομαι, καὶ σκεπάσατέ με, γιατί παγώνω... εἶπεν ὁ ἐτοιμοθάνατος πολεμιστὴς. Ἐπειτα ἐζήτησε διὰ νεύματος χαρτὶ διὰ νὰ γράψῃ. Ἄλλοίμονον ὅμως! Μετὰ τινα δευτερόλεπτα ἐπνίγετο ἐκ τῆς αἰμορραγίας.

Τὸν ἀπεθέσαμεν εἰς τὸν περιβόλον τῆς Μονῆς, πλησίον τοῦ τοίχου, ἀριστερᾶ τοῦ κωδωνοστασίου. Ὁ στρατιωτικὸς μανδύας ἐκάλυψε τὸν νεκρὸν τοῦ ποιητοῦ, τὸ ξίφος τοῦ ὁποίου ἐστεφάνωνεν ὁ Ἄρης, ὅπως εἶχε στεφάνωσει τοὺς λευκοὺς κροτάφους τοῦ πρὸ πολλοῦ ἢ Ἀπολλώνειος δάφνη. Ἐγονατίζαμεν πρὸς στιγμὴν ἐνώπιον τοῦ σκηνίου τοῦ σεπτοῦ καὶ ἀνδρῆ, κατὰ τὸν φύσει νόμον, τὸν ἄνδρα ἐκλαύσαμεν—ὅπως εἶπεν ὁ Ζηκύνθιος ποιητής. Ἐπειτα τὸ καθήκον μᾶς ἀπέσπασεν ἄλλοῦ—ἐκεῖ ὅπου ὁ Ἄρης ὁ βοροτολιγὸς ἐμαίνετο ἀδυσώπητος... Ὁ ποιητὴς ἐκοιμήτο πλέον τὸν ἀτάραχον ὕπνον τῆς αἰωνιότητος. Ὁ ἱεροφάντης τῶν Πιερίδων παρθένων εἰσῆλθεν εἰς τοὺς οὐρανοὺς τῆς ἀθανασίας ὀδηγούμενος ἀπὸ τὴν Δόξαν. Ὁ θάνατός του ὁ πανευγενὴς ὑπῆρξε τὸ τεκμήριον τῆς ἀγάπης τῶν ἀθανάτων πρὸς αὐτόν.

Ἐκεῖ ἐπάνω εἰς τὸν Δρίσκον, τοῦ ὁποίου τ' ὄνομα θὰ προφέρουν εἰς τὸ ἐξῆς εὐλαβῶς οἱ Ἕλληνες τῆς νεωτάτης Ἑλλάδος, ἐτερματίσθη μία ὠραία ζώη. Ὁ Μαβίλης «ἔλαθε βιώσας» ἀλλ' ἱερούργησεν εὐλαβῶς πρὸ τοῦ βωμοῦ τῶν Μουσῶν καὶ τῆς Ἀρετῆς. Ἀφ᾽ ἧς εἰς τὴν ὠραίαν πατρίδα του, τὴν ὁποίαν ἠδονικὰ περιπτύσσεται τὸ Ἴόνιον κῦμα, ἐδημοσίευσεν ἐνίοτε τέλεια συνέντα φέροντα ἐν κεφαλαῖον Μ ὡς μόνην ὑπογραφήν. Ἡ μετριοφροσύνη—δείγμα ἀσφαλῆς ἀξίας καὶ εὐγενείας—δὲν ἦτο ἡ μόνη ἐξέχουσα ἀρετὴ του. Κατὰ τὸ 1897, ὅταν ἡ πατρίς ἐκάλει τὰ τέκνα τῆς ὑπὲρ βωμῶν καὶ ἐστιῶν, ὁ Κερκυραῖος, ἱππότης ἠγωνίσθη γενναίως εἰς τὴν Ἠπειρὸν καὶ τὴν Κρήτην. Καὶ τὴν ψυχὴν εἰς τὴν Μεγάλην Μητέρα, ὑπέστη εὐγενῶς ὅλας τὰς κκουγίας τῆς ἐκστρατείας διὰ νὰ εὕρῃ θάνατον ἀξίον τῆς ζηλευτῆς του ζωῆς.

Ὅποιος τὸν εἶδε νεκρὸν, μὲ μακρῶμενὴν ἐπὶ τῆς καθημαγμένης του μορφῆς τὴν ἐκφρα-

σιν μιᾶς ἀπεράντου γαλήνης—τῆς γαλήνης τῶν Ἥλυσιων, ὅπου εὐρίσκετο ἡ λευκὴ του ψυχὴ—ἀνεπύλει τὴν ὑπερήφανον φράσιν, τὴν ὁποίαν ἐπανελάμβανον οἱ ὠραῖοι ἱππῶται τῶν εὐγενῶν σταυροφοριῶν: διότι πράγματι ὁ Μαβίλης ὑπῆρξεν ὄχι μόνον ποιητὴς, ἀλλὰ καὶ «preux, sans peur sans tache et sans reproche».

Μέτσοβον 7 Δεκεμβρίου 1912.

N, ΚΑΡΒΟΥΝΗΣ

«Ἐστία»

Ἐπολοχαγὸς Γαριβαλδινῶν

Ἡ ΠΡΟΣΒΟΛΗ

Ἐψηλὴ, κομψή, λεπτοκκωμένη, νεαρά, ὄχι βεβαίως εὐμορφη, ἀλλὰ μὲ μάτια ἔξυπνα καὶ ἐκφραστικά, ἔτρεχε ἀπὸ τὸ πρῶτ' ἕως τὸ βράδυ, μὲ βροχὴν, μὲ κρύο, μὲ χιόνια, διὰ νὰ δώσῃ τὰ μαθήματά της καὶ νὰ κερδίσῃ τὰ πρὸς τὸ ζῆν. Εἰς ἡλικίαν, κατὰ τὴν ὁποίαν ἄλλα κορίτσια εὐρίσκονται ἀκόμη εἰς τὸ μέσον τῶν σπουδῶν των, ἡ Μαριάννα εἶχε πᾶσι τὸ διπλωμάτης καὶ ἐξήσκει ἤδη τὸ ἐπάγγελμα τῆς μὲ εὐσυνειδησίαν μεγάλην ἦτο μόλις 16 ἐτῶν, οἰκογενεῖς πολὺ καλῆς, ἀλλ' αἱ ἀσωτίαι τοῦ πατρὸς της, ἔφεραν εἰς τὴν ἀνάγκην τὴν μικρὰν, νὰ βικισθῇ νὰ τελειώσῃ τὰς σπουδὰς της, ὅπως ἔλθῃ εἰς βοήθειαν τῆς μητρὸς της καὶ δύο ἀκόμη νεωτέρων ἀδελφῶν της, ἐκ τῶν ὁποίων ἡ μίξ ἦτο δώδεκα καὶ ἡ ἄλλη δέκα ἐτῶν. Εὐτυχῶς ὅτι ἡ ἀτυχία δὲν τὴν παρεκλόουθησε καὶ εἰς τὸ ἔργον της, ὅπως εἰς τὴν οἰκογενεῖάν της, καὶ εὗρε πολλὰ μαθήματα, ὡς ἐκ τῶν καλῶν σχέσεων καὶ συστάσεων, τὰς ὁποίας εἶχεν. ἦτο εὐθυμοτάτη, ἀμέριμος, ἐδίδασκε δὲ τὰς μαθητριάς της ὄχι κατὰ καθήκον, ἀλλὰ μὲ στοργὴν καὶ ἐνδιαφέρον, καὶ ἦτο εὐτυχής, ὅταν ἔβλεπε τοὺς κόπους της ἀμειβομένους.

Αἱ μαθητριάς της τὴν ἐλάτρευον διὰ τὴν κλωσύνην της, τὴν εὐλικρίνειάν της καὶ τὴν εὐθυμίαν, τὸ μάθημα ἦτο δι' αὐτὰς χαρὰ, ἀπόλαυσις, καὶ ὄχι, ὡς συνήθως συμβαίνει, στενοχωρία καὶ ἐνόησις. Ἐπειτα, τί ὠραῖα, ποῦ τοὺς ἐξήγει ἡ Μαριάννα ὅλα! Τί χαριτωμένα, ποῦ ἐδίδασκε χωρὶς σχολαστικότητα, χωρὶς προσποιήσιν, χωρὶς σύγχυσιν τῶν πραγμάτων. Ὅλα σαφῆ, περιεκτικά, μετρημένα δὲν ἦθελ νὰ βρῆνται τὰ μικρὰ κεφάλια τῶν νεαρῶτάτω μαθητριῶν της. Εἰς ὅλας τὰς οἰκογενεῖς εὐρίσκει μεγάλην περιποίησιν καὶ φιλίαν. Δέ-

Ο ΑΡΧΗΓΟΣ ΤΟΥ ΣΤΟΛΟΥ ΚΟΥΝΤΟΥΡΙΩΤΗΣ

παρετήρησε ποτὲ τὸ προστατευτικὸν ὕψος ὅλων τῶν ἀριστοκρατικῶν γονέων τῶν μαθητριῶν της. Δὲν ἠνόησε τὸ ὑπερβολικὸν ἀκριβῶς τῶν περιποιήσεων, διὰ νὰ τὴν ἐμπαδίσουν νὰ ἐνοήσῃ ὅτι ἦτο κατωτέρα των, ἴσως, ἐπειδὴ δὲν ἐπρόσεξε ποτέ, ἴσως διότι δὲν ἐφαντάσθη ἐν τῇ ἀθωότητί της τὰς ἀνοήτους κοινωνικὰς προλήψεις, αἱ ὁποῖαι θέτουν ἀποστάσεις ἐκεῖ, ὅπου δὲν πρέπει νὰ ὑπάρχουν. Καὶ πράγματι, διατὶ κατωτέρα; Ἀφ' οὗ ἡ ἀπασχόλησίς της ἦσαν τὰ γράμματα; ἀφ' οὗ ἀνεπτύσσετο πνευματικῶς ἡμέρα τῇ ἡμέρᾳ περισσύτερον. Αὐτὴ ἡ ἐρώτησις πρέπει νὰ γίνῃ εἰς ὅλα τὰ χαλασμένα κεφάλια τῶν πλείστων πλουσίων, οἱ ὁποῖοι κανονίζουν τοὺς βαθμοὺς μὲ τὸ ποσὸν τῆς περουσίας ἢ μὲ τὰ ἄθλα τῶν προγόνων. Ἐργασία δὲν ἐπιτρέπεται εἰς αὐτὰς τὰς τάξεις. Ὅταν κανεὶς κοπιᾷ διὰ νὰ ἔχῃ τὰ ἐξοδά

του, δὲν εἶναι πλέον ὅμοιος μὲ ἐκείνους. Ἡ ἀργία εἶναι ἀριστοκρατία, ἡ ἀνάπαυσις τίτλος, τὰ πολύτιμα ἐνδύματα δόξα, ἡ προσποιημένη καὶ ψεύτικη εὐγένεια τιμὴ. Ὁ ἐργαζόμενος κατ' αὐτοὺς, δὲν εἶναι ἀριστοκράτης, εἶναι χειρῶναξ καὶ τέλος πάντων κατώτερος ἄνθρωπος. Ἄς ἔχῃ λεπτὴν ἀνατροφὴν, εὐγενῆ αἰσθηματὰ, καλοὺς τρόπους, αὐτὰ δὲν ὠφελοῦν, χρειάζεται ἡ ἀῖγλη τοῦ μηδὲν πράττειν.

Ἡ Μαριάννα λοιπόν, ἡ ὁποία ἠγνῶει ὅλα αὐτὰ, ἦτο εὐχαριστημένη καὶ εὐτυχής, ἠσθάνετο δὲ ἐνδόμυχον ὑπερηφάνειαν, διότι ἠδύνατο νὰ φαίνεται τόσο χρήσιμος εἰς τοὺς ἀγαπημένους της. Ἐπίστευεν ἐπίσης ὅτι καὶ ὅλοι οἱ γνωστοὶ της τὸ ἴδιον θὰ ἐφρόνουν δι' αὐτήν. Εἶχε πολλὰς φίλας καὶ δασκίς ἦτο ἐλευθέρᾳ, συνδιεσκέδαζε μετ' αὐτῶν, ἢ εἰς τὸ σπῆτι τῆς ἢ εἰς τὰς οἰκογενεῖς τῶν ἄλλων.

Ἐβλεπε συχνὰ νέους, οἱ ὅποιοι τὴν ἐπερεποι-
οῦντο καὶ τῆς ἐδείκνυον συμπάθειαν. Νέοι,
ὅμως, ὄχι τοῦ καλοῦ λεγομένου κόσμου, ἀλλ'
ἀπλᾶ παιδιὰ, ἀφελῆ ἐργαζόμενα καὶ αὐτὰ,
ὅπως ἡ Μαρριάννα. Τῆς ἔγιναν καὶ δύο, τρεῖς
προτάσεις γάμου, ἀλλὰ ἦτο ἀκόμη πολὺ νέα,
ἡ οἰκογένειά της εἶχε τὴν ἀνάγκη της καὶ
δὲν ἀπέφασκε βεβκίως νὰ κἀνη τόσον ταχέως
ἄλλην οἰκογένειαν. Ὁ κυριώτερος ὅμως λόγος
ἦτο, διότι δὲν εἶχεν ἀκόμη αἰσθανθῆ συμπα-
θεῖαν διὰ κανένα. Ἴσως πρὸς δυστυχίαν της,
διότι μὲ ἕνα ἐξ αὐτῶν τῶν νέων ἡ ζωὴ της θὰ
διήρχετο ὁμαλῆ καὶ ἄνευ πικριῶν.

Ἀπὸ τὰς μαθητρίδας της ἡ πλέον ἀγαπητὴ
της ἦτο ἡ δεκαπενταετής Μίνα Ρ. Αὕτη εἶ-
χεν ἀδελφὸν εἰκοσιπενταετῆ, ὁ ὅποιος φάνε-
ται ὅτι ἤρσε πολὺ εἰς τὰς κυρίας. Δὲν ἦτο
εὐμορφος, ἀλλ' εἶχεν εἰς τοὺς τρόπους του
κάτι τὸ χαϊδευτικὸν καὶ συμπαθές, ἡ φωνὴ
του ἦτο πολὺ μελωδικὴ καὶ τὸ βλέμμα του
δικπεραστικὸν καὶ γλυκὺ συγχρόνως. Ὅταν
παρετήρει μίαν γυναικὰ τῆς ἀρεσκείας του,
τὰ μάτια του τὴν ἐχάιδευαν. Αὐτὸς λοιπὸν ὁ
νέος ἔτυχε νὰ παρκαθῆσθαι συχνὰ εἰς τὸ τσάι,
τὸ ὁποῖον παρεθέτεν ἡ Μίνα εἰς τὴν διδασκα-
λιστὴν της, ὅταν εἶχε μᾶθημα. Ἐφέρετο πρὸς
τὴν Μαρριάνναν μὲ καλὸν τρόπον καὶ τὴν ἐπε-
ριποιεῖτο πολὺ. Ἡ Μαρριάννα χωρὶς βεβκίως
νὰ σκεφθῆ ποτὲ περὶ γάμου, οὔτε περὶ ἔρωτος,
εὔρισκεν ἐν τούτοις διπλὴν εὐχαρίστησιν, ὅταν
ὁ Λέων ἔπαιρνε μαζὴ τῶν τσάι. Μίαν ἡμέ-
ραν ἀνήγγειλεν ἡ Μίνα εἰς τὴν Μαρριάνναν
ὅτι τὴν παρεκάλει νὰ παρευρεθῆ εἰς μίαν μεγά-
λην χορευτικὴν ἀπογευματινὴν, τὴν ὁποίαν θὰ
ἔδιδον οἱ γονεῖς της μετ' ὀλίγας ἡμέρας καὶ
τῆς προσέθεσε : «Ἐέρετε ὁ ἀδελφός μου, μοῦ
εἶπε νὰ σᾶς καλέσω χωρὶς ἄλλο.» Ἡ Μαρριάννα
ἠσθάνθη μικρὸν κλονισμὸν δι' αὐτὴν τὴν πρόσ-
κλησιν καὶ ἰδίως, διότι τὴν προσεκάλει ἰδιξι-
τέρως ὁ Λέων. Ἐδίστασε κατ' ἀρχὰς νὰ δε-
χθῆ, προφρασιζομένη ὅτι οὐδέποτε παρευρέθη εἰς
χορὸν καὶ ὅτι θὰ ἦτο πολὺ δειλὴ, ἀλλ' ἡ Μίνα
τύσον τὴν παρεκάλεσε καὶ ἡ καρδία της τὸ
ἐπεθύμει τόσον, ὥστε ἐδέχθη.

Ἀμέσως τὴν ἐπομένην ἡ Μαρριάννα ἤρχισε
νὰ ἐτοιμάζῃ τὸ φόρεμά της, κατέβλεπε δὲ με-
γάλως προσπαθείας, ὅπως τὸ κἀνει κομψὸν καὶ
ἀντάξιον τοῦ χοροῦ, εἰς τὸν ὁποῖον θὰ παρευ-
ρίσκετο. Ἦθελε καὶ αὐτὴ νὰ κἀνη τὴν φιγοῦ-
ρά της καὶ νὰ μὴ μείνῃ εἰς μίαν γωνίαν, ἄν
ἐξήταζε δὲ τὴν καρδίαν της βαθύτερα, θὰ ἠν-
νόει, ὅτι ἐπεθύμει νὰ γίνῃ ὠραία μόνον διὰ
τὸν Λέοντα, ἀλλὰ μόνον τῆς ἤρχετο αὐτὴ ἡ
σκέψις, τὴν ἀπεδίωκεν ἀμέσως. Ὅταν ἐφόρεσε

τελειωμένον τὸ φόρεμά της καὶ ἐκύταξεν εἰς
τὸν καθρέπτην, ἠὲ χαριστήθη πολὺ, τῆς ἐφάνη
ὅτι ἦτο λαμπρὸν καὶ ὅτι τὴν ἐκολάκευε πολὺ.

Ἐφθασε τέλος ἡ ἐπίσημος ἡμέρα καὶ ἡ
Μαρριάννα μετέβη μὲ χαρὰν εἰς τὴν οἰκίαν τῆς
μαθητρίδας της. Ἐφθασεν ὀλίγον ἀργὰ καὶ ὁ
χορὸς εἶχεν ἤδη ἀρχίσει. Ὅταν εἰσῆλθεν εἰς
τὰς αἰθούσας τοῦ χοροῦ, τὰ ἔχασε κυριολεκτι-
κῶς, διότι ἦτο ἀσυνείθιστος εἰς τὴν πολυτέ-
λειαν. Παρετήρει μὲ θυμωσμὸν τὰς ὠραίας
καὶ κομψὰς χορευτρίδας. Τὸ φορεματάκι της
τῆς ἐφάνη τῶρα πτωχικόν, καὶ ἀκκαλίσθητον
καὶ ἐντρέπετο νὰ προχωρήσῃ. Πρώτην φορὰν
εἰς τὴν ζωὴν της ἠσθάνθη τὴν ἀπόστασιν με-
ταξὺ αὐτῆς καὶ τοῦ πλουσίου κόσμου. Τὴν κα-
τέλαθε στενοχωρία καὶ ἀπογοήτευσις. Τὴν
στιγμὴν ποῦ ἐσυλλογίζετο ὅλα αὐτὰ, τὴν εἶδεν
ἡ Μίνα, ἡ ὁποία ἔτρεξεν ἐπάνω της μὲ χαρὰν
καὶ ἤρχισε νὰ τῆς συνιστᾷ νέους, ἔλεγε δὲ εἰς
αὐτοῦς : «Ἡ διδασκαλίσσά μου, Δεσποινίς Ν.»
Ἡ Μαρριάννα ἤρχισε καὶ πῶς νὰ συνέρχεται καὶ
ἐντὸς ὀλίγου παρετήρει μὲ εὐχαρίστησιν ὅλον
αὐτὸν τὸν ὠραῖον κόσμον χορεύοντα καὶ δια-
σκεδάζοντα μὲ τὴν εὐθυμίαν. Ἐζήτει διὰ
τοῦ βλέμματος τὸν Λέοντα ἐπὶ πολὺ καὶ τέλος
τὸν ἀνεκάλυψεν ἐν τῷ μέσῳ πολλῶν κυριῶν,
τὰς ὁποίας παρετήρει μὲ τὸ χαϊδευτικὸν του
βλέμμα καὶ παρκατεταμένως. Ἡ Μαρριάννα ἠσθάνθη
στενοχωρίαν, πίεσιν εἰς τὴν καρδίαν της, χω-
ρις νὰ καταλαμβάνῃ δικαί. Τέλος τὴν παρε-
τήρησεν ὁ Λέων, τὴν ἐπλησίασεν καὶ τῆς
ἔδωσε τὸ χέρι ἀπλῶς, χωρὶς νὰ τῆς εἰπητίποτε.

Ἡ Μαρριάννα ἐπερίμενε νὰ τὴν χορεύσουν
οἱ νέοι τοὺς ὁποίους τῆς ἐσύστησεν ἡ Μίνα ἢ
καὶ ὁ Λέων.... Εἰς αὐτὴν τὴν σκέψιν ἡ καρ-
δία της ἤρχισε νὰ κτυπᾷ τόσον δυνατὰ, ὥστε
ἠναγκάσθη νὰ ἀλλάξῃ θέσιν διὰ νὰ μὴ προδο-
θῆ. Εἰς μᾶτην ἐπερίμενε τοὺς χορευτὰς, κανεὶς
δὲν ἤρχετο πρὸς αὐτὴν, ἐχόρευον ὅλοι μὲ γνω-
στὰς καὶ πλουσίους νέας. Τότε διὰ δευτέραν
φορὰν ἠσθάνθη, ὅτι ἡ θέσις της δὲν ἦτο ἐκεῖ
καὶ ἀπεσύρθη ὀπισθεν τῆς σέρας. Ἐκεῖ κό-
σμος ὀλόκληρος ἠνοίχθη ἔμπροσθέν της. Ἐν-
νόησεν ὅλας τὰς κακίας καὶ τὰς ἀδικίας
τοῦ κόσμου ὡς καὶ τὰς κοινωνικὰς διαφορὰς
καὶ προλήψεις. Ἐβαστοῦσε τὴν καρδίαν της μὲ
πόνον καὶ ἔλεγε σχεδὸν μεγαλοφώνως : «Μὰ
γιατὶ δὲν μοῦ μιλοῦν, γιατί δὲν μὲ προσέχουν,
γιατὶ δὲν μὲ χορεύουν ; τί κακὸν ἔκαμα ; Δὲν
εἶμαι καὶ ἐγὼ νέα ὅπως αὐτὲς ὄλες ; δὲν κἀνω
τὸ καθήκον μου, δὲν κοπιᾶζω, δὲν ὑποφέρω διὰ
νὰ ζήσω ;» Τὴν στιγμὴν αὐτὴν ἀκριβῶς ἤκουσε
ψιθυρίζομενον τὸ ὄνομά της ἐντὸς τῆς σέρας
καὶ ἐνέτεινε τὴν προσοχὴν της. Μεταξὺ τῆς

Σεφ EDOUARD GREY

Ἰπουργὸς τῶν Ἐξωτερικῶν τῆς Ἀγγλίας.

Μίνας και του αδελφού της διημοίβετο ο εξής διάλογος:

— Μά γιατί δεν χορεύεις την Μαριάνναν μίαν φοράν μόνον τουλάχιστον; Πολύ σε παρκακλώ, κάνε το χάριν μου, κάθεται ή δυστυχής μόνη σε μιὰ γωνιά.

— Τι είναι αυτό που μου λές; — απήντα ο Λέων — πώς θα χορεύσω εγώ με αυτή τη δασκαλοῦλα; Είναι αδύνατον! Τι θα είπῃ ο κόσμος, θα με περιγελάσουν.

— Μά τότε γιατί μου είπες να την καλέσω;

— Αἴ! σου τό είπα για να δῆ και αυτή ή καυμένη ὀλίγον κόσμον; να διασκεδάσῃ ἄς της λείπει ὅμως και ὁ χορός, δεν πρέπει να πάρῃ πολὺ θάρρος, πρέπει να μείνῃ εἰς τὴν θέσιν της.

Ἡ Μαριάννα δεν ἤκουσε περισσότερα διότι ἀπεμακρύνθησαν ἀμέσως ὁ Λέων με τὴν Μίαν. Τώρα λοιπὸν εἶχε τὴν λύσιν τοῦ αἰνίγματος. Ἐπρεπε να μὴν πάρῃ θάρρος!! Ἐπρεπε να μείνῃ εἰς τὴν θέσιν της!! Δηλαδή, ὡς να εἶχεν ἐγγληματίσῃ και δὲν ἔπρεπε να τὴν πλησιάσῃ κανείς. Οὕτω λοιπὸν ἀνταμείβει ή κοινωνία τοὺς ἐκτελοῦντας τὸ καθήκον των!! Καὶ αὐτὴ ἡ φοβερὰ προσβολή ἤρχετο ἀκριβῶς ἀπὸ τὸν Λέοντα! Τώρα μὲν ἡσθάνθη ὅτι τὸν ἐλάτρευεν, ἐπειδὴ ἐπόνεσε πολὺ βραθειά για τὴν προσβολή του. Ἡνύσει ὅτι δὲν θα ἔπασχε τόσον ἐν τὸ κτύπημα προήρχετο ἀπὸ ἄλλον. Τὰ μάτια της ἐξήστραψαν και μίαν σατανική σκέψις διήλθεν ὡς ἀστραπή ἀπὸ τὸν νοῦν της: να ἐγκαταλείψῃ τοὺς ἰδικούς της και τὸ καθήκον και να γείνῃ φιλάρεσκος και ἐκδικητική, να τυραννήσῃ δὲ τὸν Λέοντα κατόπιν με ἐρωτοτροπίας και με πείσματα. Ἡσθάνετο αὐτὴν τὴν στιγμήν ὅτι πολὺ καλὰ θα ἠδύνατο να τὸ κάνῃ, και ἐπὶ τέλους να ζήσῃ και αὐτὴ, να καταλάβῃ ἔρωτα και χαρὰν. Πρὶν ἀκόμη προφθάσῃ να συμπληρώσῃ ἐντελῶς τὰς σκέψεις της αὐτάς, ἔπεσαν ἐπὶ τοῦ πατώματος λιπόθυμος.

. . . . .

Ὅταν συνήλθεν εὐρίσκατο σπῆτι της, εἰς τὸ κρεβάτι της και ἄνωθεν αὐτῆς τὴν παρετήρουν με βλέμματα ἀγωνίας και ἀπελπισίας τὰ τρία προσφιλῆ της πρόσωπα χάριν τῆς διατροφῆς τῶν ὁποίων ἠναγκάζετο να ἐργάζεται και να ὑφίσταται προσβολάς. Τὴν στιγμήν αὐτὴν τῆς ἐφάνη ὅτι δὲν ὑπῆρχε τίποτε εἰς τὸν κόσμον προσφιλέστερον ἀπὸ τὰς τρεῖς αὐτάς ὑπάρξεις και ἐξεπλάγη πῶς και διὰ μίαν μόνην στιγμήν ἠδυνήθη σκέψις κακὴ να περάσῃ

ἀπὸ τὸ κεφάλι της. Ἡσθάνθη ὅτι ἡ ζωὴ της ἔπρεπε να ἐξακολουθήσῃ πάντοτε ἀμεμπτος διότι αὐτὴ εἶναι ἡ μόνη πραγματικὴ εὐτυχία.

Ἐνηγκαλίσθη τότε τὴν μητέρα και τὰς ἀδελφάς της και με φωνὴν παρκαπονιάρικου παιδιοῦ εἶπε:

— «Νὰ μ'ἀγαπάτε, να μ'ἀγαπάτε πάντοτε πολὺ, και να μὴ μ'ἀφήσετε ποτὲ πλέον, να πάω εἰς τὸν μεγάλον κόσμον. Ἡ θέσις μου εἶναι ἐδῶ κοντὰ σας, στὴν ἀγκαλιά σας, και ἡ εὐτυχία σας πρέπει να εἶναι και δική μου εὐτυχία. . . . »

ΑΡΓΥΡΩ Δ. ΣΑΚΕΛΛΑΡΙΟΥ

ΝΗΠΙΟΤΡΟΦΙΑ

ΚΑΙ ΠΡΩΤΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΙΣ ΕΙΣ ΤΗΝ ΒΑΥΑΡΙΑΝ

Ἀπὸ τοῦ τρίτου τῆς ἡλικίας ἔτους μέχρι συμπληρώσεως τοῦ ἐβδόμου τὰ μικρὰ μαθητῶν προσευχάς, τραγούδια, κατασκευάζουν ἀπὸ χαρτὶ διαφόρων χρωμάτων, διάφορα σχέδια εἰς τὰ τετράδιά των, ὡς τετράγωνα, τρίγωνα, μαριάνδρους. Κτίζουσι σπίτια ἀπὸ τετράγωνα κυκλικὰ τεμάχια ξύλων. Παίζουσι περισσότερον ἢ τὰ τρία τέταρτα τῆς ἡμέρας, ὑπὸ τὴν ἐπίβλεψιν τῶν ἀγρόπνων Νηπιοτρόφων και ὀλίγον γυμνάζονται. Ἡ μέθοδος τοῦ Froebel ἀλλὰ και τοῦ Pestalozzi και τοῦ Comenius και τοῦ Jean Jacques Rousseau. Εἰς τοῦ εἶδους τούτου τοὺς παιδικούς κήπους τὰ μικρὰ εἶνε δεκτὰ ἀπὸ τῆς ὀγδόης πρωινῆς ὥρας μέχρι τῆς ἑκτῆς ἑσπερινῆς. Ὑπάρχει ὅμως και ἕνα ἄλλο εἶδος Νηπιακῶν κήπων, τὸ ὁποῖον δὲν εἶνε μόνον Νηπιακὸς κήπος, ἀλλὰ και ἡμερήσιον Βρεφοκομεῖον ἐν ταυτῶ, συγχωνευόμενα τὰ δύο εἰς ἓν. Εἰς τὰ καταστήματα αὐτὰ δὲν δέχονται μόνον μικρὰ ἀπὸ τῶν τριῶν χρόνων και ἄνω, ἀλλὰ και βρέφη 2—3 μηνῶν ἡδη και εἶνε δεκτὰ ἀπὸ τῆς ἑκτῆς πρωινῆς μέχρι τῆς ἐβδόμης, ἢ και ἀργότερα ἀκόμη ἑσπερινῆς. Ὅλαι αἱ ἐργαζόμεναι καθ' ἑλὴν τὴν ἡμέραν γυναικες φέρουν τὰ μικρὰ των τὸ πρωί, πρὶν ὑπάγουν εἰς τὴν ἐργασίαν των, και τὰ παρκαλαμβάνουν, ἐπιστρέφουσαι τὸ ἑσπέρα. Τὰ καταστήματα δὲ αὐτὰ συνήθως ἔχουν Μοναχὰι Σταυροφόροι, αἵτινες εἶνε ἐπίσης Νηπιαγωγοὶ κατηρητισμένοι.

Μετὰ τὸν Νηπιακὸν κήπον, τὸ μικρὸν, θα ὑπάγῃ πλέον εἰς τὸ σχολεῖον. Γερμανία, Ἑλβετία, Αὐστρία και τὰ Βόρεια κράτη ἔχουν τὰ γράμματα ὑποχρεωτικά ἀπὸ 70 και πλέον

χρόνων, ὡς εἶναι πασίγνωστον. Τὸ καλὸν παρκαδειγμα τούτου ἀκολουθοῦν και ἄλλα τὰ ἄλλα τῆς Εὐρώπης κράτη. Μία ἡμέρα ἂν παρέλθῃ τοῦ ὀρισμένου χρόνου οἱ γονεῖς ἢ κηδεμόνες φορολογοῦνται, τιμωροῦνται. Τὰ δυσάρεστα ὅμως αὐτὰ δὲν ἐπακολουθοῦν πρῶτον διότι πᾶς τις ἄρχων ἢ ἀπτός, γνωρίζει τὸν νόμον, τὸν ὁποῖον σέβεται, και δεῦτερον διότι ὁ δῆμος περὶ τὰ μέσα Αὐγούστου εἰδοποιεῖ τὸν λαὸν ἡδη, πρὸς ἐγγραφὴν τῶν ἐπταετῶν εἰς τὰ σχολεῖα, ἄνευ αναβολῆς, ὀρίζων και τὰ δυσάρεστα ἐπακόλουθα, διὰ τοὺς μὴ ἐγκαίρως παρκαυαζόμενους.

Τὰ μετὰ τοὺς Παιδικούς κήπους αὐτὰ σχολεῖα, Volksschulen λεγόμενα, ἢτοι σχολεῖα τοῦ λαοῦ, ἢ και Verktagsschulen, ἢτοι σχολεῖα ἐργασίμων ἡμερῶν, πρὸς διάκρισιν τῶν Κυριακῶν σχολεῖων, ἔχουν ἑπτὰ τάξεις και ἡμποροῦν να παρκαβληθοῦν κατὰ τὸ μᾶλλον και ἦτον, με τὸ Ἑλληνικὸν και δημοτικὸν σχολεῖον μαζί. Διδάσκονται τὴν μητρικὴν των γλῶσσαν να ἀναγινώσκουν και γράφουν ἀπταίστως. Ἐρησκευτικὰ, Ἱστορίαν τῆς Γερμανίας, Γεωγραφίαν ἑλὴν τὴν ἐπίγειον σφαιραν, Φυσικὴν Ἱστορίαν, Χημείαν, Φυσικὴν, Φωνητικὴν μουσικὴν, Γυμναστικὴν, Ἰχνογραφίαν και Μαθηματικὰ ἀριστα. Μεγάλῃ προσοχῇ δίδεται διὰ τὸ μάθημα τοῦτο, εἰς τὸ ὁποῖον τὰ παιδία εἶναι ἀριστα κατηρητισμένα.

Ὅταν ἀκούσῃ τὰ μαθήματα τοῦ Λαϊκοῦ σχολεῖου και λάβῃ τὸ ἐνδεικτικὸν του, με βελθὸν ἀνάλογον τῶν δυνάμεων του, τὸ παιδίον εἶναι δεκατριῶν χρόνων. Ἐκτακτος εὐφυΐας, μνημονικὸν πιστόν, λεκτικὸν θαυμάσιον δὲν ἰσχύουν. Ἀδιάφορον ἂν ἡμπορῇ να μάθῃ ἐπτακτικὸς περισσότερον ἀφ' ὅ,τι μαθητῶν τὸ πλησίον του καθήμενον. Βαδίζει κατὰ τὸν νόμον. Κατ' ἔτος προβιβάζεται εἰς ἀνωτέρων τάξιν, ἐν εἶναι ἄξιον προβιβάσκει, σπανίως ὅμως παρκαυαζεται και τὸ φαινόμενον να ἦναι διετές. Μετὰ τὰς ἑπτὰ τάξεις ἔχουν και μίαν ὀγδόναν τὰ λαϊκὰ σχολεῖα, ἢ ὁποῖα τάξις ὅμως δὲν εἶναι ὑποχρεωτική, ἀλλὰ προαιρετική. Καὶ ἐπειδὴ ἢ Ἐφημερίς τῶν Κυριῶν ἀσχολεῖται με ὅ,τι ἀφορᾷ τὸ Γυναικεῖον Τμήμα, θα παρκαυαθῆτωμεν τώρα τὰς σπουδὰς τῆς κόρης μόνον ἀπὸ τοῦ σημείου τούτου.

Εἰς τὴν ὀγδόναν τάξιν γίνεται ἐπανάληψις τῶν διδκαχθέντων εἰς τὴν ἐβδόμην μαθημάτων παρκαυαροῦν ὅμως εἰς τὴν Ἱστορίαν, τὰς Ἐκθέσεις, τὴν Ἐπιστολογραφίαν, τὰς ὁποίας ἐκθέσεις και ἐπιστολογραφίαν ἀρχίζουσι ἡδη εἰς τὴν τετάρτην τάξιν. Μαθηματικὰ πλέον, ἐμπορικὸς λογαριασμοὺς, τόκους χρημάτων, τήρησιν

Ο κ. ΔΟΥΣΜΑΝΗΣ
Ἐπιτελάρχης τοῦ στόλου.

τῶν βιβλίων τοῦ οἴκου, τὰ ἔσοδα και ἔξοδα, λογαριασμοὶ και πάλιν λογαριασμοί. Τὸ τί δικαιοῦται να δαπανᾷ δι' ἐνοίκιον, διὰ τροφήν και ἐνδύματα, ἀναλόγως τοῦ κέρδους και πόσον ὀφείλει να βάλῃ κατὰ μέρος ἕκαστον μῆνα ἢ οἰκοδέσποινα· τὸ ἀποκλειστικῶς ἰδικόν της καθῆκον τὰ καθημερινὰ τοῦ οἴκου ἔξοδα τέλος, ὡς ἄλλως τε ἰδιαίτερον καθῆκον τῆς γυναικὸς εἰς τὴν Εὐρώπην εἶναι ἢ ἐκ τῆς ἀγορᾶς προμήθεια τῶν καθημερινῶν τοῦ οἴκου χρειωδῶν. Παιδία ἔτι γνωρίζουσι τὴν ἀξίαν τοῦ χρήματος. Διδάσκονται πολὺ φρονίμως ὅτι τὸ πέμπτον μέρος τοῦ ἀποφερομένου ἀπὸ τῆς ἐργασίας κέρδους ἡμπορεῖ να διαθῆσῃ τις δι' ἐνοίκιον και ἀναλόγως περὶ τῶν λοιπῶν.

Πρακτικὰ γνώσεις οἰκιακῆς οἰκονομίας. Αἱ τιμὰ τῶν στασίμων τροφίμων, ὡς λέγονται, και αἱ τιμὰ τῆς καθημερινῆς ἀγορᾶς. Εἰς τὴν τάξιν αὐτὴν ἀρχίζει και ἡ μαγειρικὴ. Αἱ μα-

θήτριαι μαγειρεύουν. Τὰ φαγητὰ ἀνήκουν εἰς τὰς ἰδίας. Ὁδηγοῦνται, ὄχι πάντοτε, ἀλλὰ κάποτε, αἱ ἀνά δύο ἢ τρεῖς μαγειρεύουσιν εἰς τὴν ἀγορὰν πρὸς προμήθειαν τῶν ἀναγκαιούτων διὰ τὸ μαγεῖρευμα. Τὸ διατιθέμενον παρ' ἐκάστης καθ' ἡμέραν ποσὸν εἶναι εὐτελές σχετικῶς πρὸς τὴν καλὴν καὶ θρεπτικὴν τροφὴν τὴν ὁποῖαν παρασκευάζουν.

Ἡ ὀγδότη τάξις εἶναι προαιρετική, εἴπομεν ὄχι ὑποχρεωτική. Εἶναι προαιρετική διότι ἐξοματῆται ἀπὸ τὸν προορισμὸν τῆς κόρης, ἀπὸ τὴν σταδιοδρομίαν τὴν ὁποῖαν σκέπτεται αὐτὴ καὶ οἱ περὶ αὐτὴν νὰ ἀκολουθήσῃ. Ἐὰν μὲν ἀνήκει εἰς τὰς τελευταίας τοῦ λαοῦ τάξεις, ὡς ὑπηρέτρια, ἐργάτις ἐργοστασίου, πωλήτρια τῆς ἀγορᾶς ἢ πλανώδιος, ἢ εἰς ἓν ἀπὸ τὰ τόσα ἄλλα τῶν τελευταίων στρωμάτων τῆς κοινωνίας ἐπαγγέλματα συνήθως δὲν ἀκολουθεῖ τὴν τάξιν αὐτήν, διότι ἀμέσως ἀρχίζει νὰ ἐργάζεται. Ἄλλ' ὀφείλει νὰ ἀκολουθήσῃ τὸ Κυριακὸν σχολεῖον, τὸ ὁποῖον εἰς τὴν Βυζαντινὴν εἶναι δύο φορὰς τὴν ἐβδομάδα καὶ εἰς τὴν Γερμανικὴν Ἑλβετίαν τρεῖς, ἀλλὰ καὶ μία ἀπὸ τὰς τρεῖς φορὰς εἶναι ἡ Κυριακή, ὅτε μετὰ μεσημβρίαν γίνεται μόνον θρησκευτικὸν μάθημα. Αἱ μὴ ἀκολουθοῦσαι τὴν ὀγδότην τάξιν εἰς τὸ Μόναχον ἀλλ' ἀπ' εὐθείας τὸ Κυριακὸν σχολεῖον, μαγειρικὴν καὶ λοιπὰς οἰκιακὰς ἐργασίας διδάσκονται εἰς ἓν ἀπὸ τὰ πολλὰ τῆς μαγειρικῆς σχολεῖα. Εἰς ἓν τούτων ἐφοίτησε πρὸ τριετίας καὶ μία δούκισσα, καὶ μᾶμμη ἤδη πλέον, ἢ ὁποῖα τὰ παρ' αὐτῆς παρασκευαζόμενα γλυκίσματα ἰδίως, ἔστειλε πρὸς τὴν ἐγγαμον πριγκίπισσαν θυγατέρα τῆς. Ἀνέγραψον δὲ τὸ γεγονός καὶ τὰ ἡμερήσια τῆς πόλεως φύλλα.

Τὸ Κυριακὸν σχολεῖον ἔχει τρεῖς τάξεις, ἦτοι τρεῖς χρόνους ὀφείλει ἀκόμη νὰ πηγαίνῃ εἰς τὸ σχολεῖον, δις τῆς ἐβδομάδος. Καὶ πᾶς τις μισθῶνων ἓν ἀπὸ τὰ παιδιὰ αὐτά, Schulpflichtige λεγόμενα, ἦτοι ἔχοντα εἰσέτι σχολικὸν καθῆκον, γνωρίζει τὸν νόμον, ὁ ὁποῖος νόμος ἐπ' οὐδενὶ λόγῳ δὲν παραβιάζεται.

Τὸ Κυριακὸν σχολεῖον ἐπαναλαμβάνει τὰ μαθήματα τῆς ἐβδόμης, βαῖνον ὅμως πάντοτε εἰς τὰ πρόσω, ὅπως καὶ ἡ ὀγδότη τάξις. Αἱ μαθήτριαι αἱ ἀκούσασαι τὰ διδασκόμενα εἰς τὴν ὀγδότην τάξιν ὀφείλουσι νὰ παρακολουθήσουν τὰ μαθήματα τῶν δύο τελευταίων τάξεων τοῦ Κυριακοῦ σχολεῖου μόνον. Ὡστε ἡ οὕτως ἢ ἄλλως, ἀδιάφορον εἰς ποῖαν κοινωνικὴν βαθμίδα ἢ κόρη ἀνήκει καὶ ποῖον ἀπὸ τὰ χειρωνακτικὰ ἐπαγγέλματα ἐξέλεξεν ἢ Καλλιτεχνίαν, ἢ διὰ τὰ οἰκιακὰ προοριζομένη, εἰς τὸ σχολεῖον ὅμως θὰ πηγαίνῃ εἰς τὰς ὁρισμένους ἡμέρας καὶ ὥρας

τῆς ἐβδομάδος, τουτέστι ἐξ ὥρας καθ' ἑβδομάδα συμπεριλαμβανομένου καὶ τοῦ θρησκευτικοῦ μαθήματος. Ὅφείλει ἡ κόρη νὰ πηγαίνῃ εἰς τὸ σχολεῖον μέχρι τοῦ δεκάτου ἔκτου τῆς ἡλικίας ἔτους, καίτοι ἐργαζομένη καὶ κερδίζουσα τὰ πρὸς τὸ ζῆν.—Αἱ ὥραι τῆς διδασκαλίας εἰς τὰ Λαϊκὰ σχολεῖα ποικίλλουν ἀπὸ πέντε ἕως ἐξ καθ' ἡμέραν. Τὸ θέρος δὲ μέχρι τῆς 15 Ἰουλίου, ὅπου λειτουργοῦν εἰσέτι τὰ σχολεῖα, ὥραι διδασκαλίας καὶ μαθήματα κανονίζονται ὑπὸ τοῦ καιροῦ. Ἐὰν ἐξημερώσῃ πολὺ θερμὴ ἡμέρα, τὰ παιδιὰ πηγαίνουσι εἰς τὸ σχολεῖον εἰς τὴν συνήθη ὥραν, ἀλλὰ μάθημα δὲν γίνεται. Ἄντ' αὐτοῦ ἀκούεται ἡ διευθύνουσα φωνὴ νὰ λέγῃ ὅτι ἔχουν Hitzvakanz, ἦτοι ζέστης παύσειν, καὶ ὀδηγοῦνται ὑπὸ τῶν διδασκάλων εἰς ἐκδρομὴν. Ἐκδρομὰς κάμνουν καὶ ἄλλας πολλάς, καὶ πρὸς ἀναψυχὴν, πρὸς μελέτην δὲ καὶ διδασκαλίαν ἰδίως τοῦ φυτικῆς βασιλείου ἐπὶ τόπου, εἰς ἀγρούς. Κατὰ πᾶσαν Κυριακὴν καὶ ἐορτὴν ὀδηγοῦνται ὑπὸ τῶν διδασκάλων τῶν εἰς τὴν Ἐκκλησίαν. Τοῦτο εἶνε ἀπαραίτητον. Δὲν δικαιοῦνται νὰ ὑπάγουν μετὰ τῶν γονέων τῶν. Ἄλλὰ τὸ διδασκαλικὸν προσωπικὸν τῆς πρωτεύουσας δὲν ἔχει μόνον τὴν εὐθύνην τῆς ἐπιβλέψεως διὰ τὴν σχολὴν καὶ τὴν ἐκκλησίαν, ἔχει μίαν ἄλλην ἀκόμη. Ὅπως διὰ τὰ νήπια τῶν ἐργαζομένων γυναικῶν λαμβάνεται πρόνοια, καὶ μένουν εἰς τοὺς Νηπιακοὺς κήπους εἰς πολὺ προχωρημένην τῆς ἡμέρας ὥραν, τοιοῦτοτρόπως καὶ διὰ τὰ παιδιὰ τῶν Λαϊκῶν σχολείων ἢ Πολιτεία ἔχει προῖδει καὶ κανονίσει τὸ ζήτημα.

ΜΑΡΙΑ ΠΙΝΕΛΛΗ

Ἀξιοτίμος καὶ ἀγαπητὴ Κυρία.

Σ' αὐτὰς τὰς περιστάσεις, ποῦ ὁ πόλεμος θερίζει μὲ βόλικα καὶ ἀσθένειες τοὺς στρατιώτας τοῦ τόπου μας καὶ ποῦ οἱ δικοὶ μας ἐκεῖ κάτω σὲ τόσες ἐνδοξες μάχας, εἶχαν καὶ ἔχουν χεῖρα σπλαγγνικὰ γιὰ νὰ γιατρεύουν πληγῆς καὶ νὰ περιποιῶνται σὰν μητέρες, ξεχωρίζω ἀκόμα περὶ πολὺ τώρα, τὴν Ἑλλάδα μας.

Σὰν Ἑλληνοπούλα, ποῦ εἶμαι, αἰσθάνομαι ἀληθινὴ περιφάνεια γιὰ τὴν Πατρίδα μου, συγκρίνοντάς αὐτήν μετὰ τὴν Βουλγαρίαν, γιὰτί, μ' ἀγγελικὴ μέριμνα καὶ αὐταπάρησι μπροστά στὸν θάνατον, ἔβαλε τὴν περιποίησι τὴν μητρικὴν τῆς Ἑλληνίδος.

Εὐγε! χιλιάδες φορὰς εὐγε! στὲς Ἑλληνοπούλες μας ποῦ σκορπίζουν παρηγοριὰ καὶ προστασίαν εἰς τοὺς ἀρρώστους καὶ ἀδυνάτους.

Στοῦ θανάτου τὸ πέρασμα—στὸν πόλεμο—εἶναι ἀληθινὰ μιὰ ἀκτίνα ἀγάπης καὶ καλωσύνης ὅλες αὐτὲς ἡ γυναικεῖες καρδιές. Καὶ τὰ γενναῖα παλληκάρια μας ποθοῦν νὰ λαβωθοῦν ἀκόμα μιὰ φορὰ γιὰ ν' ἔχουν νοσοκόμους ἑλληνοπούλες διαλεχτές.

Τώρα περὶ ἡ Ἑλλάς μας ἔγεινε ἡ ἴδιχ μετὰ τὴν δοξασμένην τῶν προγόνων. Τώρα τ' ὄνειρο τοῦ 21 ἔγεινε σήμερα καὶ θὰ γίνῃ ἔτι δὴ διόλου μιὰ μέρα, πραγματικότης!

Πριγκηποπούλες περιποιῶνται πληγωμένους καὶ ἑνας Κωνσταντῖνος πολεμᾷ στὸ πλάι ἐνὸς κοινοῦ στρατιώτου!

Ἐγώ, καλὴ μου Κυρία, ἔχω τὸ ἀτύχημα νὰ βρισκῆται ὁ ἄνδρας μου νὰ πολεμᾷ κάτω ἀπὸ ξένη σημαία. Μοῦ εἶνε δύο φορὰς σκληρὸ αὐτό.

Πρῶτα—πρῶτα γιὰτί τὸν πόλεμο, ὅσο κι' ἂν τὸν στολίζουσι μετὰ δάφνια στεφάνια καὶ μετὰ τὰ περὶ καλὰ ἐπίθετα τὸν θεωρῶ ἀποτρόπαιο πρᾶγμα σὰν συλλογίζομαι πῶς τόσα νειῶτα, τόση ζωὴ θὰ σβύσῃ γιὰ πάντα καὶ τόσες καρδιὰς θὰ μαρκαθοῦν, γιὰτί θὰ χάσουν τὸν λόγο τῆς ζωῆς τῶν.

Ἄλλοιῶτικα ἀντιλαμβάνομαι τὸν πατριωτισμὸν. Ὁ πόλεμος εἶναι ἑνας πολὺ βαρὺς φόρος ποῦ τὸν ἐδέχοντο Σπαρτιάτιδες.

Ἑλληνίς εἶμαι ὅσο καθε μιὰ—καὶ θάλεγα—περισσότερο!—γιὰτί σὰν ξενητεμμένες ποῦ εἴμεθα ἔχουμε διπλὸ τὸν πατριωτισμὸν μέσα στὴν καρδιά μας.

Ἐπειτα συλλογίζομαι πῶς μετὰ τοὺς προχθεσινούς ἐχθρούς μας δώδεκα χιλιάδες Ἑλληνες πολεμοῦνε κάτω ἀπ' τὴν σημαία τους, 12 χιλ. Ἑλληνες στὸν Βουλγαρικὸ στρατό!—Μιὰ ποῦ οἱ ἄνθρωποι λύουσι τὰς διαφορὰς τῶν τόσο ἀπάνθρωπα, θὰ ἐπιθυμοῦσα ὅλοι αὐτοὶ οἱ Ἑλληνες νὰ πολεμοῦσαν δίπλα στὴν γαλανή μας.

Κ' ἂν τύχαινε νὰ πληγωθοῦν πολεμικῶς χεῖρα θὰ τοὺς νοσήλευαν, θάχαν σπιτιοῦ περιποίησι! Τόσο τὰ στεροῦνται αὐτὰ οἱ δικοὶ μας ἐδῶ!

Εὐτυχῶς ποῦ τὸν δικό μου τὸν ἐφόλαξε γερὸ ἡ Παναγία. Ἀγωνιῶ ἐν τούτοις γιὰτί ἀσθένειες διάφορες μαστιίζουν τὸν στρατὸν ποῦ εὐρίσκονται οἱ δικοὶ μας. Γιατροὶ καὶ περιποίησις εἶναι πολὺ ἑλλειπῆ ἐδῶ!

Μὲ συγχωρεῖτε ποῦ σὰς ἀνοίγω ἔτσι τὴν καρδιά, ἀγαπητὴ Κυρία, χωρὶς νὰ σὰς γνωρίζω. Μὰ πρέπει νὰ πῆτε στὴς Ἑλληνοπούλες τῆς Ἑλλάδος μας νὰ προσεύχωνται λιγάκι καὶ γιὰ τοὺς ξενητεμμένους ἀδελφούς.

Αὐτὸς ὁ φόρος εἶναι ὁ περὶ σκληρὸς γιὰτί τὸν πληρώνουμε στὴν ξενητεία. Σὰν πεθάνῃ, θὰ πεθάνῃ γιὰ τὴν Πατρίδα του.

Θὰ μοῦ πῆτε; Μὰ εἶναι συμμαχία.—Ἐχει τέτοια διαφορὰ!

Σὰς εἶχα γράψῃ καὶ ἄλλοτε γιὰ τὸν μικρό μας Σύλλογο. Μόλις ἤρχισε νὰ προσδεύῃ, ἐσκόνταψε. Ὁ πόλεμος μας ἀφήρεσε τὴν δρᾶσι.

Ἐλπίζω νὰ ζήσῃ μιὰ μέρα. Ποτὲ ὅμως δὲν θὰ φθάσῃ ἐκεῖ ποῦ θέλουμα.

Δὲν ἔχει τὸ στοιχεῖον μας ἐδῶ τὴν ἐλευθερίαν ποῦ χρειάζεται.....

Μὲ αὐτὸ τὸ ἐκτεταμένον μου γράμμα πέρασα μιὰ εὐχάριστη ὥρα κουβεντιάζοντας σὰν φίλη (πολὺ γρήγορα ἴσως) μετὰ Σὰς, ἀγαπητὴ Κυρία, ποῦ πάντα ἔχετε μεγάλο μέρος στὴν ἐκτίμησι καὶ τὴν ἀγάπην μου.

ΟΙ ΚΙΝΗΜΑΤΟΓΡΑΦΟΙ

Οἱ τρεῖς κινηματογράφοι ἀποτελοῦν κατὰ τὴν περίοδον αὐτὴν τὰ μόνα κέντρα τῆς κοσμικῆς κινήσεως τῶν Ἀθηνῶν. Καὶ οἱ τρεῖς ἔχουν ἐκλεκτὰς ταινίας καὶ οἱ τρεῖς ἀμιλλῶνται εἰς τελειότητα ἀποδόσεως τῶν παιζομένων ἔργων καὶ οἱ τρεῖς εὐδοκίμοι καὶ ἔχουν πυκνὸν ἀριθμὸν θεατῶν.

Τὸ πρᾶγμα ἐννοεῖται, διότι ὁ κινηματογράφος δὲν ἔχει οὔτε τὴν ἐπισημότητα τοῦ θεάτρου, οὔτε τὴν πανηγυρικότητα μιᾶς οἴας δήποτε ἐορτῆς. Ὁ κινηματογράφος εἶναι ἡ θεμιτὴ ψυχαγωγία τῶν ἡμερῶν αὐτῶν ἀφοῦ περιορίζεται νὰ μᾶς ἀποδεικνύῃ εἰς τὴν ἐξέλιξιν εἰκόνων τὴν κίνησιν μιᾶς ζωῆς, τὴν ὥραιότητα καὶ τὴν τέχνην ἀνεξαρτήτως ἀπὸ κάθε δραματικὴν ὑπόθεσιν.

Οἱ κινηματογράφοι τῆς Κυβέλης, τοῦ Ἀττικοῦ καὶ τοῦ Πανελληνίου ἀνταποκρίνονται τελείως εἰς τὸν σκοπὸν αὐτόν. Μεγάλοι καὶ μικροὶ περνοῦν δι' αὐτὸ μίαν ὥραν εὐχάριστον εἰς τοὺς κινηματογράφους, λησμονοῦντες κατὰ τὴν ὥραν αὐτὴν, ἄλλοι τοὺς κινδύνους ποῦ

διατρέχουν οι άγκυρημένοι των, και άλλοι τήν έναγωνιον προσδοκίαν τῆς έκπορθήσεως των Ἰωαννίνων ἢ τῆς έκβάσεως των διαπραγματεύσεων.

Εἶναι δὲ εὐχάριστον ὅτι μεταξὺ των ἐκτιθεμένων εἰκόνων εἶναι καὶ τοιαῦται σχετιζόμεναι μὲ τὸν πόλεμον, ὡς ἡ τῆς εἰσόδου των Ἑλληνικῶν στρατευμάτων εἰς Θεσσαλονίκην, ἡ ὑποδοχὴ των βασιλέων μας, εἰκόνες ποῦ γεννοῦν τὸν ἐνθουσιασμὸν καὶ παρέχουν τὴν χαρὰν θεάματος νίκης καὶ θριάμβου των Ἑλληνικῶν ὅπλων.

Τώρα μὲ τὰς ἐορτὰς καὶ αἱ τάξεις αἱ μὴ δικασκεδάζουσαι κάθε ἡμέραν, καὶ ὁ λαὸς ἀκόμη, θὰ ἀπολαύσῃ τὴν χαρὰν καὶ τὴν ψυχγωγίαν αὐτὴν, περιερχόμενος καὶ τοὺς τρεῖς ἀλληλοδικδύχως κινηματογράφους καὶ ἔχων νὰ ἀντλήσῃ ἀπὸ τὸν κάθε ἕνα καὶ ἀνὰ μίαν νέαν καὶ ἰδιαιτέραν ἀπόλαυσιν.

ΓΥΝΑΙΚΕΙΑ ΚΙΝΗΣΙΣ

Ἡ Γερμανικὴ Βουλὴ ἠσχολήθη μὲ διαφόρους νέους νόμους, δι' ὧν παρεχωροῦνται εὐρύτατα ἀστικά δικικώματα εἰς τὰς γυναῖκας.

Ἡ Σερβὶς Σοφία Ἰβάνοβιτς προσέκαλεσε τὸν γενικὸν θαυμασμὸν εἰς σῶμα ἐπανστατῶν, τὸ ὁποῖον ἐπολέμησεν ἡρωϊκώτατα καθ' ὅλην τὴν διάρκειαν τοῦ πολέμου.

Ἡ δις Nina Cameron Craham ἔλαβε τὸ ἀνώτατον βραβεῖον τῆς μηχανικοῦ εἰς τὸ πανεπιστήμιον τῆς Λιβερπούλ.

Μετὰ πεζοδρομίαν ἕξ ἐβδομάδων ἔφθασαν ἀπὸ τὴν Σκωτίαν μίαν ὁμὰς Σκωτίδων γυναικῶν, αἱ ὁποῖαι ὑπέβλεπον αἰτήσεις εἰς τὸν Πρωθυπουργὸν ὑπογεγραμμένην παρὰ χιλιάδων γυναικῶν τῆς Σκωτίας πρὸς παροχὴν πολιτικῆς ψήφου.

Αἱ ἐφευρέτριαι γυναῖκες πληθύνονται. Εἰς ἔκθεσιν ἀποκλειστικῶς γυναικειῶν ἐφευρέσεων, ἡ ὁποία ἤνοιξεν εἰς Λονδίνον ἐξετέθησαν 600

διπλώματα ἐφευρετριῶν γυναικῶν. Μεταξὺ αὐτῶν ἀναφέρονται τελειοποιήσεις μηχανῶν ἀεροπλάνων, ἀτμομηχανῶν, μηχανῶν ραπτικής κ. λ.

Ἡ βασίλισσα τῆς Νορβηγίας, ἣτις ἔχει διπλῶμα ἀρχιτέκτονος, ὠκοδόμησεν εἰς Hordore παρὰ τὴν ἀκτὴν μίαν ὠραίαν ἔπαυλιν διὰ τὴν μητέρα καὶ τὴν θεῖαν τῆς.

Ἡ βασίλισσα πλὴν τοῦ ἀρχιτεκτονικοῦ σχεδίου ἐπεστάτησεν αὐτοπροσώπως τὴν κατασκευὴν τῆς οἰκοδομῆς.

Εἴκοσι χιλιάδες σουφραζέται Ἀμερικανίδες παρήλασαν εἰρηνικώτατα διὰ τῆς ἤης λεωφόρου τῆς Νέας Ὑόρκης διευθυνόμεναι πρὸς τὴν πλατεῖαν τῆς Ἐνώσεως των. Περὶ τοὺς 400,000 θεατὰς ἐχειροκρότουσαν καὶ ἐζητωκρούαζαν ὑπὲρ των σουφραζετῶν. Οἱ ἀρχηγοὶ των ἄνδρες καὶ γυναῖκες ἐξεφώνησαν λόγους ἐνθουσιαστικούς.

Ὁ ὄρκος των μικρῶν Ἀμερικανοπαίδων κατὰ τὴν ἐγγραφήν των εἰς τὰ διάφορα σχολεῖα εἶναι: Ὁρκίζομαι νὰ μὴν καταστρέφω οὔτε τὰ δένδρα, οὔτε τὰ ἄνθη. Νὰ προστατεύω τὰ μικρὰ πουλιά. Νὰ σέβωμαι τὴν περιουσίαν τοῦ ἄλλου, διὰ νὰ σέβεται καὶ αὐτὸς τὴν ἰδικήν μου. Νὰ ὁμιλῶ πάντοτε μὲ εὐγένειαν. Νὰ μὴν πτύω οὔτε εἰς τὰ τράμ, οὔτε εἰς τὸ σχολεῖον, οὔτε εἰς τὸν δρόμον. Νὰ μὴ ρίπτω χαρτὰ εἰς τοὺς δρόμους, τὰς πλατείας καὶ τοὺς κήπους.

Ἡ κ. J. A. Rieffel, κατοικοῦσα εἰς Ρώμην ἤθελε δεχθῆ μερικὰς κυρίως ἢ δεσποινίδας, ἐπιθυμούσας νὰ μένουν εἰς Ρώμην, εἰς περιβάλλον γαλλικῆς πνευματικῆς ζωῆς.

Οἰκημα νέου μεσημβρινὸν εἰς συνοικίαν νέαν πλησίον τοῦ Pincio καὶ τῆς Villa Borghese. Ἡλεκτρικὸς φωτισμὸς, ascenseur, θέρμανσις, λουτρὰ κ.λ. Ἐγκτάστασις περιποιημένη, κουζίνα γαλλικῆ.

8. Via Maria Adelaide (Piazza del Popolo). Rome

ΠΙΝΑΞ ΤΩΝ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

ΤΟΥ ΕΤΟΥΣ 1912

Ἀριθ. 1015. Νέον ἔτος καὶ παλαιόν.—Ἀπὸ τὸ βιβλίον τῆς Ἐλισάβετ τοῦ Κ. Χριστομάνου.—Ἀπὸ τὸ ταξεῖδι μου.—Αἱ ἐορταὶ των Ἑλληνικῶν πόθων.—Ὁ διεθνὴς σύνδεσμος των γυναικῶν κατὰ τὸ 1911.—Νέον ἔτος.—Ἀνάμεσα στὴ φωτιά.—Ὁ Σοφοκλῆς ὡς σατυρικός.—Τὸ ἕβδομον συνέδριον των γυναικῶν τῆς Βαυαρίας.—Σαπφὼ εἰς Λεσβία.—Ἡ ἐορτὴ τῆς Πήττας.—Πόθος καὶ ἀπόλαυσις.—Περιεχόμενα τοῦ ἔτους 1911.

Ἀριθ. 1016. Ἀποκρηά.—Μία Ballade τοῦ Tenhison.—Ἀπὸ τὸ ταξεῖδι μου.—Ὁ θρίαμβος.—Σ' ἕνα τάφο.—Ἡ ἑκατονταετηρίς τοῦ Divers.—Θρησκεία.—Πατρίς.—Καὶ πάλιν ἡ Σαπφώ.—Ἡ Ἐλισάβετ.—Ἀπὸ τὸ συνέδριον των γυναικῶν τῆς Βαυαρίας.—Ὁραῖον θέαμα ψηφίζουσῶν γυναικῶν.—Ὁ μικρὸς στρατός.—Γυναικεῖα κινήσις.

Ἀριθ. 1017. Οἱ διδασκαλοὶ τοῦ χαρτοπαιγνίου.—Ἡ Ἐλισάβετ.—Λουτρὰ καὶ Συσσίτια.—Ὁ Φάρος.—Ποῦ βρίσκεται τὸ Σοῦλι.—Τὸ σχολεῖον τῆς Ἀσπασίας.—Ἀπὸ τὸ ταξεῖδι μου.—Ἀπὸ τὸ συνέδριον των γυναικῶν τῆς Βαυαρίας.—Ἀπὸ τὰ ἡσυχὰ νερά.—Ἀτομικαὶ νύξεις.—Τὸ πνεῦμα των παιγνιδιῶν.—Ἀπὸ τὰς σκέψεις μου.—Γυναικεῖα κινήσις

Ἀριθ. 1018. Αἱ ἐκλογαί.—Ὁ θάνατος τῆς πρωταγωνιστρίας τοῦ γυναικειοῦ κινήματος τῆς Βαυαρίας.—Τὰ λουλούδια τοῦ γάμου.—Αἱ ὁμιλίαι τοῦ Λυκείου των Ἑλληνίδων.—Γυναικεῖοι τύποι τοῦ Σοφοκλέους.—Ἐμπρὸς σὲ μιὰ εἰκόνα τῆς ζωῆς.—Ἀπὸ τὸ βιβλίον τῆς Ἐλισάβετ.—Jean Richerpin.—Ὁ κ. καὶ ἡ κ. Richerpin εἰς τὸ Λύκειον των Ἑλληνίδων.—Ἡ Νοσοκόμος.—Ποίημα.—Ποίημα.—Τὸ γεῦμα τῆς ἐταιρείας των δραματικῶν συγγραφέων πρὸς τὸν κ. καὶ τὴν κ. Ρισπέν.—Εἰκὼν προόδου.—Πολιτικὴ σελίς.—Ἡ ἔκθεσις τῆς Προόδου.—Ἡ σηροτροφικὴ ἔκθεσις.—Αἱ ἔγγραφοι διδασκαλίσσαι.—Ἡμερολόγιον 1912.

Ἀριθ. 1019. Εἴκοσι πέντε χρόνια.—Ἐορταὶ ἀθηναϊκαί.—Ὁ Φαῦνος καὶ ὁ Ἐρημίτης.—Ἡ πρώτη διπλωμάτις.—Ἡ νοσοκόμος.—Γυναικεῖοι τύποι τοῦ Σοφοκλέους.—Ἀπὸ τὸ ταξεῖδι μου.—Τραγοῦδια τοῦ Μάρτη.—Ὁ κ. Σπυρ. Λάμπρος.—Εἰς τὴν Ἀκρόπολιν.—Σθυσμένες ἐντυπώσεις.—Ἀπὸ τὸν ἀφωρισμένον.—Ἀπὸ τὸ βιβλίον τῆς Ἐλισάβετ.—Τὸ χρυσὸ φεῖδι.—Ἐορταὶ καὶ ἐργασίαι τοῦ Λυκείου των Ἑλληνίδων

Ἀριθ. 1020. Αἱ Βουλγαρίδες Σουφραζέται.—Θρίαμβος τοῦ Λυκείου Ἑλληνίδων.—Περὶ τοῦ ἀνακτόρου τῆς Κνωσοῦ.—Ἀπὸ τὸ ταξεῖδι μου.—Γυναικεῖοι τύποι τοῦ Σοφοκλέους.—Ποιητὴς υἱὸς εἰς ποιητὴν πατέρα.—Τὸ Enian. Κρησσαι ἡρωίδες.—Αἱ γυμνάστρια τῆς ἐνώσεως των Ἑλληνίδων.—Ἀπὸ τὸ βιβλίον τῆς Ἐλισάβετ.—Ἐργασίαι τοῦ Λυκείου των Ἑλληνίδων.—Βιβλία καὶ περιοδικά.

Ἀριθ. 1021. Διὰ τὸ μέλλον.—Τὸ προσκέφαλό του.—Περὶ τοῦ ἀνακτόρου τῆς Κνωσοῦ.—Τὸ πρῶτον Ντάρς.—Γυναικεῖοι τύποι τοῦ Σοφοκλέους.—Ἀπὸ τὸ ταξεῖδι μου.—Κρησσαι ἡρωίδες.—Ἀπὸ τὸ βιβλίον τῆς Ἐλισάβετ.—Ποιητὴς υἱὸς πρὸς τὸν ποιητὴν πατέρα.—Τὸ δεκαπενθήμερον τοῦ Λυκείου.—Καλλιτεχνικὴ ἔκθεσις.—Σοφὴ συμβουλή.

Ἀριθ. 1022. Αἱ ἐξετάσεις.—Περὶ τοῦ ἀνακτόρου τῆς Κνωσοῦ.—Τὸ κεφάλαιον.—Ποιητὴς υἱὸς εἰς ποιητὴν πατέρα.—Γυναικεῖοι τύποι τοῦ Σοφοκλέους.—Κρησσαι ἡρωίδες.—Ρωσίδες γυναῖκες.—Στὸ φθάσιμο τοῦ Ἀβέρωθ.—Ἀπὸ τὸ βιβλίον τῆς Ἐλισάβετ.—Λογοδοσία Οἰκ. καὶ Ἐπαγγ. Σχολῆς.—Ἡ ἔκθεσις τῆς σηροτροφικῆς ἐν τῷ Ζαππεῖῳ Μεγάρῳ.—Πολιτικὴ σελίς.—Ἡ πρῶτη πτυχιούχος των φυσικῶν ἐπιστημῶν.—Αἱ ἐξετάσεις τῆς Οἰκοκ. καὶ Ἐπαγγ. Σχολῆς.

Ἀριθ. 1023. Ἡ Μανθία.—Τί ἔγινεν εἰς ἕνα ἔτος.—Λογοδοσία Λυκείου των Ἑλληνίδων.—Ἀπὸ

τὴν μεταξωτὴν ἔκθεσιν.—Περὶ τοῦ ἀνακτόρου τῆς Κνωσοῦ.—Ἡ παρέλασις.—Ἡ ἄγνωστος κυρία.—Τὸ ἀντιφθισικὸν συνέδριον τοῦ Βόλου.—Αἱ ἐφημερίδες διὰ τὸ Λύκειον.—Ποιητῆς υἱὸς εἰς ποιητὴν πατέρα.—Ἡ μουσικὴ ζωὴ.—Τὸ πρῶτον ποίημα.—Ἐξετάσεις Κυριακοῦ Σχολείου.

Ἄριθ. 1024. Τὰ διδαγμένα.—Μεγάλῃ μητέρα.—Νέα μάχη.—Ἡ πριγκίπισσα Hochenlohe Ὑψηλάντου.—Ἀπὸ τὴν ἀγροτικὴν ζωὴν.—Ἀπὸ τὸ βιβλίον τῆς Ἐλισάβετ.—Ἡ ἀποκατάστασις τῆς γυναικός.—Ποιητῆς υἱὸς εἰς ποιητὴν πατέρα.—Ἡ ἀρχὴ. Λόγος τῆς κ. Ἄννας Μελά.—Λογοδοσίαι Λυκείου τῶν Ἑλληνίδων.—Τὸ παστέλ.—Νικόλαος Γεννάδης.—Γυναικεία κίνησις.

Ἄριθ. 1025. Αἱ μεγάλαι φεμενίστριαι.—Ἡ ἐκαικονταετηρίς τοῦ Ρουσσώ καὶ τὸ ἔργον του.—Ἀπὸ τὸ βιβλίον τῆς Ἐλισάβετ.—Ἡ δὺς Κηφισιάς.—Ἡ τιμωρία.—Τὰ ἀγριόροδα.—Ὁ Στρατιώτης.—Λογοδοσίαι τοῦ Λυκείου τῶν Ἑλληνίδων.

Ἄριθ. 1026. Ἐθνικὸν Σάλπισμα, ποίημα.—Ζωὴ ἢ θάνατος.—Αἱ γυναῖκες καὶ ὁ πόλεμος.—Ἑλληνοπούλες ποίημα.—Ὁ κ. Ἡρακλῆς Βόλτος εἰς τὸ Λύκειον.—Κατάλογος εἰσφορῶν ἱματιοθήκης πολέμου.—Εἰς τὴν Βουλιαγμένην.—Ἡ γυναικεία ἐπιστράτευσις.—Τὸ ἔθνικὸν τμήμα τῆς «Ἐνώσεως τῶν Ἑλληνίδων».—Τὸ τριαντάφυλλο τοῦ Βορᾶ.—Εἰς τὴν κορυφὴν τῆς Πεντέλης.—Πρόσκλησις ποίημα.—Ματθαῖος Φαλκόνε.

Ἄριθ. 1027. Ὁ Πῆν ἀνέζησεν.—Οἱ ἀνδριάντες τῶν πρωτοεργῶν τῆς Ἑλληνικῆς Ἀναγεννήσεως.—Συμπάθειαι ὑπὲρ τῆς Ἑλλάδος.—Τὸ νοσοκομεῖον τοῦ Λυκείου τῶν Ἑλληνίδων εἰς τὴν Ἄρταν.—Ἡ Σουλιώτισσις.—Ἐπιστολὴ Ἑλληνίδος πρὸς Γερμανίδα.—Δημιονησμένα σελίδες.—Θαυμασία ὀπτασία.—Ἀπλώθη ἢ ἀσπρογάλανη.—Ἅγιος Δημήτριος ὁ

Μυροβλήτης.—Τὸ παραμῦθον τοῦ παποῦ.—Ἡ παροχὴ ἐργασίας.—Ἡ ἀναζήτησις τῆς Πατρότητος.—Τί ἔκαμαν αἱ γυναῖκες βουλευταί.—Διὰ τὰ θύματα Μακεδονίας καὶ Ἡπείρου.—Ἡ ἐργατικὴ ἀδελφότης.—Ἡ γυναικεία αἵτησις κατὰ τὸν πόλεμον.

Ἄριθ. 1028. Ὁ Φόρος τοῦ Μίνωος.—Ἐλιὰ ποίημα.—Ὁ ποιητῆς.—Στὸν δοξαζόμενον θάνατον τοῦ ποιητοῦ Μαβίλη.—Αἱ νοσοκόμαί γυναῖκες.—Τὰ παιδιὰ τῶν ἐπιστράτων.—Τ' ἄλογο ποίημα.—Ὁ Μαβίλης ὡς πολεμιστῆς.—Ἡ προσβολή.—Νηπιτροφεία καὶ πρώτη ἐκπαίδευσις.—Ἐπιστολή.—Οἱ Κινηματογράφοι.—Συνεργαταί τοῦ 1912.—Γυναικεία Κίνησις.—Πίναξ περιεχομένων τοῦ ἔτους 1912.

ΣΥΝΕΡΓΑΤΑΙ ΤΟΥ 1912

Αἱ κ. κ. Ἄγγ. Παναγιωτάτου, Μαρ. Καραλποθάκη, Ἀνθὴ Βασιλειάδου, Μαρ. Μομφεράτου, Ἄργ. Σκελλαρίου, Ἀκύλα, Ἄρσ. Πικραδοπούλου.

Δεσποινίδες: Μ. Πινέλλη, Αἰκ. Κατσουφοῦ, Ἄννα Ἀποστολάκη, Μ. Κλεάνθους, Μέλπω, Χ. Καμβουκίδου, Ἀζαλέα.

Καὶ οἱ κ. κ. Κ. Πικραμᾶς, Ζ. Πικρατωνίου, Γ. Πολέμης, Σπ. Μαρτσούρας, Βλαχογιάννης, Μιχαλάκης, Θ. Χ. Φλωρεᾶς, Λ. Πικραμᾶς, Κλαυδία, Νικητικῆ ἢ Φιλάρχαιος,

Ἐδημοσιεύθησαν ἐπίσης ἔργα τῶν κ. κ. Ed. Kipling, E. L. Jules Lemaitre, Χρηστομάνου καὶ Paul—Marguerite.

Εἰς ὅλα τὰ τεύχη ἐδημοσιεύθησαν εἰκόνες τῶν ἐπισημοτέρων προσωπικοτήτων τοῦ 1912 καθὼς καὶ τοποθεσιῶν κ.λ. Ἐπίσης εἰς ἕκαστον τεύχος δημοσιεύεται πολιτικὴ σελίς, θεατρικὴ καὶ καλλιτεχνικὴ κρίσις καὶ συνταγὰί μαγειρικῆς.

ΓΑΛΑΚΤΟΥΧΟΝ ΝΕΣΤΛΕ ΑΛΕΥΡΟΝ

ΤΕΛΕΙΑ ΤΡΟΦΗ ΔΙΑ
ΤΑ ΒΡΕΦΗ, ΑΝΑΡΡΟΝΥΑΣ ΚΑΙ ΓΕΡΟΝΤΑΣ
ΠΕΡΙΕΧΕΙ ΤΟ ΚΑΛΙΤΕΡΟΝ ΕΛΒΕΤΙΚΟΝ ΓΑΛΑ

Πωλεῖται εἰς ὅλα τὰ φαρμακεία καὶ φαρμακευτορεῖα.
ΑΝΤΙΠΡΟΣΩΠΟΙ Διὰ τὴν Ἑλλάδα καὶ Κρήτην.

Κ^ΟΣ ΕΥΓ. ΠΛΟΚ ΑΘΗΝΑΙ